

تاریخ آزمون
جمعه
۱۴۰۴/۰۶/۱۴

دفترچه
شماره ۱

پایه یازدهم رشته انسانی

دوره دوم متوسطه
آزمون شماره (۵)
سال تحصیلی
۱۴۰۴ - ۱۴۰۵

نام و نام خانوادگی:	شماره داوطلبی:
تعداد سؤالاتی که باید پاسخ دهید: ۱۳۵	مدت پاسخگویی: ۱۴۰ دقیقه

عناوین مواد امتحانی آزمون گروه آزمایشی علوم انسانی، تعداد سؤالات و مدت پاسخگویی

ردیف	مواد امتحانی	تعداد سؤال	وضعیت پاسخگویی	شماره سؤال از	مدت پاسخگویی
۱	ریاضی و آمار ۱	۲۰	اجباری	۱	۳۵ دقیقه
	ریاضی و آمار ۲	۱۰	اختیاری	۲۱	
۲	عربی زبان قرآن ۱	۱۵	اجباری	۳۱	۲۵ دقیقه
	عربی زبان قرآن ۲	۱۰	اختیاری	۴۶	
۳	اقتصاد	۱۵	اجباری	۵۶	۱۵ دقیقه
۴	علوم و فنون ادبی ۱	۱۰	اجباری	۷۱	۲۰ دقیقه
	علوم و فنون ادبی ۲	۱۰	اختیاری	۸۱	
۵	منطق	۱۵	اجباری	۹۱	۱۵ دقیقه
۶	فلسفه ۱	۱۵	اختیاری	۱۰۶	۱۵ دقیقه
۷	روان شناسی	۱۵	اختیاری	۱۲۱	۱۵ دقیقه

ریاضیات

۱- برای تعیین میانگین سنی بازیکنان تیم ملی والیبال به طور تصادفی ۱۰ نفر انتخاب کرده و میانگین سنی آن‌ها را به دست آورده و سپس میانگین سنی کل بازیکنان را تخمین می‌زنیم. در این بررسی «جامعه آماری»، «پارامتر» و «آماره» کدامند؟

(۱) کل بازیکنان - میانگین سنی ۱۰ بازیکن - میانگین سنی تمام بازیکنان

(۲) کل بازیکنان - میانگین سنی تمام بازیکنان - میانگین سنی ۱۰ بازیکن

(۳) ۱۰ بازیکن انتخاب شده - میانگین سنی ۱۰ بازیکن - میانگین سنی تمام بازیکنان

(۴) ۱۰ بازیکن انتخاب شده - میانگین سنی تمام بازیکنان - میانگین سنی ۱۰ بازیکن

۲- چه تعداد از متغیرهای زیر «کمی نسبتی» هستند؟

«قطر دایره‌ها - کد ملی افراد - میزان تحصیلات - تعداد بیماران - وزن - ملیت - درجه حرارت برحسب سانتی‌گراد - حقوق دریافتی»

(۱) ۲ (۲) ۳ (۳) ۴ (۴) ۵

۳- بهترین روش جمع‌آوری داده‌ها در هر مورد نوشته شده است. کدام مورد نادرست است؟

(۱) بررسی مسائل فرهنگی در مدارس یک شهر. (پرسش‌نامه)

(۲) تعداد تصادفات در جاده چالوس در طول سال گذشته. (دادگان)

(۳) رنگ لباس افراد گذرنده از یک خیابان در طول یک ساعت. (مصاحبه)

(۴) ساعات مطالعه دانش‌آموزان یک کلاس. (پرسش‌نامه)

۴- تغییرات مقادیر متغیر در یک جامعه آماری کدام مشخصه زیر را سریع‌تر تحت تأثیر قرار می‌دهد؟

(۱) مد (۲) میانگین (۳) میانه (۴) چارک‌های اول و سوم

۵- چند مورد از جملات زیر نادرست است؟

(الف) آماره‌ها از یک نمونه به نمونه دیگر تغییر می‌کنند، اما پارامترهای جامعه همیشه ثابت‌اند.

(ب) مقیاس فاصله‌ای برای داده‌هایی است که قابل مرتب کردن هستند و هم‌چنین اختلاف بین مقادیر داده‌ها با معناست، هم‌چنین صفر در این مقیاس قراردادی است.

(ج) شماره دانش‌آموزی و کدهای عددی از نوع متغیرهای اسمی هستند.

(د) رتبه دانش‌آموزان در یک کلاس از نوع متغیرهای ترتیبی اما نمره آن‌ها از نوع نسبتی است.

(۱) صفر (۲) ۱ (۳) ۲ (۴) ۳

۶- اگر از داده‌های آماری ۱۰، ۸، ۴، ۶، ۵، ۷، ۴، ۵، ۶، ۵، داده‌های ۷ و ۸ را حذف کنیم، میانه داده‌های اخیر نسبت به میانه داده‌های اولیه چه تغییری می‌کند؟

(۱) ۱/۵ واحد کم‌تر می‌شود. (۲) ۲ واحد کم‌تر می‌شود. (۳) ۱/۵ واحد اضافه می‌شود. (۴) ۲ واحد اضافه می‌شود.

۷- در کدام مقیاس اندازه‌گیری، صفر به معنای نبود ویژگی در فرد یا شیء است؟

(۱) ترتیبی (۲) اسمی (۳) فاصله‌ای (۴) نسبتی

۸- معیار پراکندگی که معمولاً با میانگین بیان می‌شود و معیار پراکندگی که معمولاً با میانه بیان می‌شود نام دارد.

(۱) انحراف معیار - دامنه میان چارکی (۲) واریانس - مجذور داده‌ها

(۳) دامنه میان چارکی - انحراف معیار (۴) مجذور داده‌ها - واریانس

۹- جدول زیر مربوط به نمرات یک داوطلب در یک آزمون است. اگر میانگین نمرات وی ۵۵ باشد، نمره درس «ادبیات» وی کدام است؟

منطق و فلسفه	عربی	ریاضی	ادبیات	نام درس
۴	۴	۵	۷	ضریب
۵۵	۶۵	۴۰	؟	نمره

(۱) ۵۵ (۲) ۶۰ (۳) ۶۳ (۴) ۶۵

۱۰- دو دسته داده زیر قیمت کالایی را در دو بازار جداگانه بر حسب هزار ریال نشان می‌دهد. در کدام بازار پراکندگی بیشتر است؟

بازار اول	۱۰	۹	۷	۶	۸
بازار دوم	۷	۹	۷	۸	۹

(۱) بازار اول

(۲) بازار دوم

(۳) یکسان است.

(۴) نیاز به اطلاعات بیشتر است.

- ۱۱- میانگین ۱۵ داده آماری برابر ۲۰ است. اگر یکی از داده را حذف کنیم، میانگین یک واحد کاهش می یابد. داده حذف شده کدام است؟
 (۱) ۳۲ (۲) ۳۴ (۳) ۳۵ (۴) ۳۶
- ۱۲- در داده های آماری $5a+2b, 12, 10, 2a-b, 19, 18, 12, 9$ تنها مد جامعه آماری ۱۸ است. $a-b$ کدام است؟
 (۱) صفر (۲) ۶ (۳) ۸ (۴) ۱۲
- ۱۳- اگر داده های ۹، ۱۸، ۱۱، ۱۷، ۱۶، ۱۱، ۱۵، ۱۲، ۱۴، ۱۵ و ۱۴ را با نمودار جعبه ای نمایش دهیم، نسبت واریانس داده های داخل جعبه به دامنه میان چارگی کل داده ها، کدام است؟
 (۱) ۰/۲۱ (۲) ۰/۲۲ (۳) ۰/۲۳ (۴) ۰/۲۴
- ۱۴- داده های ۹، ۱۵، ۱۰، ۱۱، ۸، ۱۳ مفروضند. کدام گزینه در مورد آن ها صحیح است؟
 (۱) اگر داده های a, b, c با انحراف معیار صفر به آن ها اضافه شود، میانگین افزایش می یابد.
 (۲) اگر داده های a, b, c, d با میانگین ۱۱ به آن ها افزوده شود، میانگین افزایش می یابد.
 (۳) اگر سه برابر مقدار دامنه میان چارگی به داده ها اضافه شود، میانگین افزایش می یابد.
 (۴) اگر میانه داده ها به داده ها اضافه شود، میانگین افزایش می یابد.
- ۱۵- انحراف معیار هشت داده آماری صفر است. با اضافه شدن داده های ۲۰ و ۲۴ میانگین تغییر نمی کند. واریانس ۱۰ داده اخیر کدام است؟
 (۱) ۰/۲ (۲) ۰/۴ (۳) ۰/۶ (۴) ۰/۸
- ۱۶- یک جامعه آماری با ۵۰۰ داده، از منحنی خم بهنجار پیروی می کند. مجموع داده ها ۲۴۰۰ و مجموع مجذورات اختلاف تک تک داده ها با میانگین برابر ۹۸۰ است. چند درصد داده ها در بازه $(2, 6/2)$ قرار دارند؟
 (۱) ۴۸٪ (۲) ۶۸٪ (۳) ۸۲٪ (۴) ۹۶٪
- ۱۷- دسته هایی شامل سه عدد طبیعی دو رقمی متوالی در نظر می گیریم. نسبت انحراف معیار دسته با بزرگ ترین اعداد به انحراف معیار دسته با کوچک ترین اعداد کدام است؟
 (۱) ۱ (۲) ۱/۵ (۳) ۲ (۴) ۲/۵
- ۱۸- در داده های آماری ۱۶، ۱۴، ۱۷، ۱۱، ۹، ۱۲، ۱۰، ۵، ۱۹، ۲۱، ۷، ۸، ۲۳، ۲۰، ۱۸، مقدار $\frac{Q_1 - 2Q_2 + Q_3}{IQR}$ کدام است؟
 (۱) ۰/۳ (۲) ۰/۱ (۳) ۰/۲ (۴) صفر
- ۱۹- در داده های آماری ۱۰، ۸، ۱۳، ۲۱، ۱۲، ۲۵، ۵۳، ۱۴، ۱۷، ۲۹، ۲۳، ۱۶، ۳۱، ۳۹، ۳۲ دامنه تغییرات کل چند برابر دامنه میان چارگی آن ها است؟
 (۱) ۲ (۲) ۲/۲۵ (۳) ۲/۵ (۴) ۲/۷۵
- ۲۰- به داده های آماری، ۳ داده با مقدار یکسان و برابر با مقدار دامنه کل اضافه کردیم. در داده های جدید، واریانس داده های داخل جعبه کدام است؟
 (۱) ۳/۲ (۲) ۳/۴ (۳) ۳/۶ (۴) ۳/۸

توجه: داوطلب گرامی، می توانید به سوالات ۲۱ تا ۳۰ درس ریاضی و آمار (۲) به صورت اختیاری پاسخ دهید.

- ۲۱- هم ارز گزاره «اگر $\frac{1}{p}$ عددی گنگ باشد آن گاه $\sqrt{2}$ عددی گویا است» کدام است؟
 (۱) اگر $\frac{1}{p}$ عددی گویا باشد آن گاه $\sqrt{2}$ عددی گنگ است.
 (۲) اگر $\frac{1}{p}$ عددی گویا نباشد آن گاه $\sqrt{2}$ عددی گنگ نیست.
 (۳) اگر $\sqrt{2}$ عددی گنگ باشد آن گاه $\frac{1}{p}$ عددی گویا است.
 (۴) اگر $\sqrt{2}$ عددی گویا باشد آن گاه $\frac{1}{p}$ عددی گنگ است.
- ۲۲- اگر گزاره ای درست باشد، گزاره $p \Leftrightarrow q \sim p$ نادرست است. ارزش کدام گزینه نادرست است؟
 (۱) $(p \vee \sim q) \wedge (p \Leftrightarrow q)$
 (۲) $(\sim q \Leftrightarrow p) \wedge (\sim q \Rightarrow \sim p)$
 (۳) $(p \Rightarrow \sim q) \wedge q$
 (۴) $(\sim p \Rightarrow q) \vee \sim q$
- ۲۳- اگر $p \equiv T$ و $q \equiv F$ آن گاه کدام گزاره هم ارز r است؟ (T به معنای درست و F به معنای نادرست است).
 (۱) $(p \vee q) \vee r$
 (۲) $(q \Rightarrow p) \wedge r$
 (۳) $(p \Rightarrow q) \wedge r$
 (۴) $(p \Rightarrow q) \Rightarrow r$
- ۲۴- اگر گزاره های $p \Rightarrow q$ و $p \vee r$ درست باشند، کدام گزاره زیر درست است؟
 (۱) p (۲) q (۳) r (۴) $p \wedge \sim q$

۲۵- برای اثبات دو گزاره زیر کدام استدلال‌ها مناسب هستند؟

(الف) حاصل ضرب دو عدد فرد همواره عددی فرد است.

(ب) اگر n^2 مضربی از ۳ باشد، آن‌گاه n نیز مضربی از ۳ است.

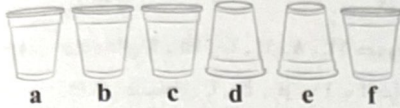
(۱) هر دو به روش اثبات مستقیم

(۲) هر دو به روش عکس نقیض

(۳) اثبات مستقیم - عکس نقیض

(۴) عکس نقیض - اثبات مستقیم

۲۶- اگر در هر حرکت فقط مجاز باشیم وضعیت دقیقاً سه لیوان را تغییر دهیم، با حداقل چند حرکت، همه لیوان‌ها وارونه می‌شوند؟

(۱) امکان پذیر نیست.

(۲) ۱

(۳) ۲

(۴) ۲

۲۷- دانش‌آموزی اثبات می‌کند که $\Delta x^2 = x$ فقط یک ریشه دارد. اثبات او (با فرض درستی مراحل قبلی) در چند مرحله دچار اشکال است؟

(مرحله اول) $\Delta x^2 - x = 0$

(مرحله دوم) $x(\Delta x - 1) = 0$

(مرحله سوم) $\frac{x(\Delta x - 1)}{x} = \frac{0}{x}$

(مرحله چهارم) $\Delta x - 1 = 0$

(مرحله پنجم) $\Delta x = 1 \Rightarrow x = -\frac{1}{5}$

(۴) ۴

(۳) ۳

(۲) ۲

(۱) ۱

۲۸- اگر $f(x) = k$ یک تابع ثابت و رابطه $f(a+b) = f(a) \times f(b)$ برقرار باشد، حاصل ضرب مقادیر k کدام است؟

(۴) ۲

(۳) -۱

(۲) ۱

(۱) صفر

۲۹- اگر $f = \{(2n-m, m+1), (m-1, n+1), (3n, 2m-1)\}$ تابع ثابت باشد، حاصل $f(6)f(2) - m$ کدام است؟

(۴) ۵

(۳) ۳

(۲) ۶

(۱) ۷

۳۰- اگر $f(x) = \frac{ax^2 + 2x - 1}{3x^2 - bx + 2}$ تابعی ثابت باشد، حاصل $2a - b$ کدام است؟

(۴) -۷

(۳) -۵

(۲) -۳

(۱) -۱

زبان عربی (اختصاصی)

■ عین الصحیح فی الجواب للترجمة أو المفردات أو المفهوم أو الحوار (۴۱ - ۳۱):

۳۱- «حينما كنت أسير بسيّارتي في هذا الطريق الزمليّ كان العمال يحفرون آباراً لاستخراج الماء»:

(۱) زمانی که با ماشینم در این راه سنگی سیر می‌کردم، کشاورزان چاهی را برای استخراج آب حفر می‌کردند!

(۲) وقتی که با خودروام در این راه خاکی به راه می‌افتم، کارگران چاههایی را برای استخراج آب حفر می‌کنند!

(۳) هرگاه با خودرو در آن راه ماسه‌ای حرکت می‌کردم، کارگران چاهی را برای استخراج نفت می‌کنند!

(۴) هنگامی که با خودروام در این راه ماسه‌ای حرکت می‌کردم، کارگران چاههایی را برای استخراج آب می‌کنند!

۳۲- «هو أنشأكم من الأرض و استعمرکم فیها»:

(۱) «او شما را از زمین پدید آورد و خواستار آباد کردن آن از شما شد!»

(۲) «اوست که در زمین شما را قرار داد و شما در آن به آبادانی پرداختید!»

(۳) «او کسی است که شما را از زمین پدید می‌آورد و شما در آن ماندگار شدید!»

(۴) «او شما را در زمین قرار می‌دهد و شما در آن به آبادانی می‌پردازید!»

۳۳- «إنّ هذا السائل الأسود يَنْقُلُ من الآبار أو الموانئ إلى المصافي عبر الأنابيب ثم تَنْقُلُ الناقلات مشتقاته من هناك إلى محطات الوقود»: همانا

(۱) این مایع سیاه را از چاه‌ها یا بندرها به پالایشگاه از راه لوله‌ها انتقال می‌دهند، سپس کشتی‌ها مشتقاتش را از آن‌جا به ایستگاه‌های فروش منتقل می‌کنند!

(۲) این مایع سرخ از چاه یا بندر به پالایشگاه‌ها از راه لوله منتقل می‌شود، سپس نفتکش‌ها مشتقات آن را از آن‌جا به ایستگاه‌های سوخت انتقال می‌دهند!

(۳) این مایع سیاه از راه لوله‌ها از چاه‌ها یا بندرها به پالایشگاه‌ها جابه‌جا می‌شود، سپس نفتکش‌ها فرآورده‌های آن را از آن‌جا به ایستگاه‌های سوخت جابه‌جا می‌کنند!

(۴) از چاه‌ها یا پالایشگاه‌ها آن سوخت سیاه از راه لوله‌ها به بندرها جابه‌جا می‌شود، سپس نفتکش‌ها مشتقات آن را از آن‌جا به ایستگاه‌های فروش جابه‌جا می‌کنند!

۳۴- «عندما لا تُسمع النصيحة فعليك بتغيير طريقك في التعامل مع الآخرين»:

- (۱) وقتی نصیحت شنیده نمی‌شود، تو باید روش خود را در رفتار یا دیگران عوض کنی!
- (۲) گاهی نصیحت را نمی‌شنوند، پس شیوه‌ای را که با آن یا دیگران تعامل می‌کنی، تغییر بده!
- (۳) وقتی نصیحت را نمی‌شنوند، بر تو لازم است شیوه‌های رفتارت با مردم را عوض کنی!
- (۴) زمانی که نصیحت شنیده نمی‌شود، بر تو لازم است روش تعامل با دیگران را تغییر بدهی!

۳۵- «كان الإنسان يجمع النفط من سطح الأرض و يستفيد منه لأمر مختلف»:

- (۱) انسان نفت را از سطح زمین جمع می‌کند و از آن برای کارهای گوناگون استفاده می‌کند.
- (۲) انسان‌ها نفت را از سطح زمین جمع می‌کردند و از آن برای کارهای گوناگونی استفاده می‌کردند.
- (۳) انسان نفت را از سطح زمین جمع می‌کرد و از آن برای کارهایی گوناگون استفاده می‌کرد.
- (۴) انسانی نفت را از درون زمین جمع کرد تا از آن برای کارهای گوناگون استفاده کند.

۳۶- عین الكلمة التي لا تناسب الأخرى في المعنى:

- (۱) المحطة (۲) مبيدة الحشرات (۳) مواد التجميل (۴) السماد الكيميائي

۳۷- «يُعرف المجرمون بسيماهم»: مَيِّز الأقرب إلى المفهوم:

- (۱) سر بی‌گناه تا پای دار می‌ره، ولی بالای دار نمی‌ره!
- (۲) مجرم رخ تو که ما بدو آسیایم / ما با رخ و با خرام تو بُرناییم
- (۳) دانی ز چه یک نام حق آمد غفّار / یعنی که به مجرمان عاصی رحم آر
- (۴) رنگ رخسار خبر می‌دهد از سر درون!

۳۸- مَيِّز الخطأ في توضيح الكلمات:

- (۱) الوقود مادة كالبزين و النفط و الغازا
- (۲) الاستهلاك هو الاستعمال و الاستفادة
- (۳) الصيانة هي الحفاظ على الأشياء!
- (۴) المنحدر مكان على ساحل البحر تُشاهد السفن إلى جنبه!

۳۹- إِنْخِيب كلمة مناسبة للفراغ في هذه العبارة: «وَقَفَّت الحافلة في حَتَّى يَذْهَبَ المسافرون إلى دورات المياه»:

- (۱) الميناء (۲) المصفى (۳) المَحْطَة (۴) المُنْحَدِر

۴۰- عَيِّن الصحيح في الجواب عن هذا السؤال: «ماذا نَتَنَاوَل في الفطور؟»

- (۱) الخبز و الدجاج (۲) الحليب مع الدجاج (۳) الخبز و الجبنة (۴) الزبدة و الباذنجان

۴۱- مَيِّز الصحيح في مفرد الأسماء:

- (۱) مَوَاعِد: ميعاد (۲) أَنَابِيِب: نَبَاب (۳) مَصَافِي: مَصْفَى (۴) أَبَار: بار

■ عَيِّن المناسب في الجواب عن الأسئلة التالية (۴۵ - ۴۲):

۴۲- عَيِّن ما فيه فعل مجهول:

- (۱) يُضْرَب بعلِي (ع) المَثَل في الشَّجَاعَة!
- (۲) يُمكن أن ينقطع الماء في الصيف عدّة أيام!
- (۳) تَجَمَّع الرِّجَال في ساحة المدينة!
- (۴) فرَحَ التلاميذ بعد مشاهدة درجاتهم في الامتحانات!

۴۳- مَيِّز نائب الفاعل:

- (۱) يُسَمَّى هذا الإحتفال في بلادنا مهرجانَ مطر السَّمَك.
- (۲) تُؤدِّي الذّلافين دوراً مهمّاً في الحرب و السّلم.
- (۳) يُساعِد هذا الرجل المحسن الفقراء بأمواله.
- (۴) يُحَيِّرُنِي ذلك الأمر العجيب جدّاً.

۴۴- كم فعلاً مجهولاً في العبارة التالية؟: «أَصْدَقُ قَوْلًا يَخْرُجُ من لسان يَجْتَنِبُ صاحبه عن الكذب فسوف يُكْرَمُ هذا الشخص عند الله في الآخرة.»

- (۱) ثلاثة (۲) إثنتان (۳) واحد (۴) أربعة

— مَيِّز الفعل المجهول:

- (۱) أوْأَصْلُ دراستي لرفع المستوى العلمي في حياتي.
- (۲) تُكرم البنات الصالحة والذّبيها في كلّ الأحوال.
- (۳) سَيُمنَح الموظفون الّائقون جائزة ممتازة غداً.
- (۴) لا يُعْظَمُ الجاهل أبداً من كان له عقل سليم.

ص: داوطلب گرامی، می‌توانید به سؤالات ۴۶ تا ۵۵ درس عربی، زبان قرآن (۲) به صورت اختیاری پاسخ دهید.

عَيِّن الصحيح في الجواب للترجمة أو المفهوم (۴۹ - ۴۶):

«خير أصدقائك من يؤثر على نفسه و ينصحك في عيبك و يحفظك في غيبك!»:

- (۱) بهترین دوست تو همان کسی است که نفسش را برایت فدا می‌کند و در مورد عیبت تو را نصیحت می‌کند و هنگام نبودت از تو پاسداری می‌کند!
- (۲) بهترین دوستان کسی است که تو را بر خود ترجیح می‌دهد و در مورد عیبت تو را نصیحت می‌کند و از تو در نبودت پاسداری می‌کند!
- (۳) برترین دوستان کسی است که نفسش بر تو تأثیر گذارد و تو را در عیبت نصیحت نماید و در نبود تو از تو نگهداری کند!
- (۴) هر آن‌که تو را بر خود رجحان دهد و در عیبی که داری نصیحت کند و در زمان غیبت از تو نگهداری نماید، بهترین دوستان است!

۲۷- (یا تَبَيَّنْ أَقَمَ الصَّلَاةَ وَأَثَرَ بِالْمَعْرُوفِ وَأَنَّهُ عَنِ الْمُنْكَرِ)

- (۱) ای پسر، نمازت را برپا دار و به کار نیکو امر کن و از کار زشت نهی کن!
- (۲) ای پسرکم، نماز را اقامه نما و به خوبیها دستور ده و از زشتیها باز دار!
- (۳) ای پسرکم، نماز را برپا دار و به کار خوب دستور بده و از کار زشت باز دار!
- (۴) ای پسر من، نماز را اقامه کن و به کار خوب دعوت کن و از کار زشت نهی نما!

۲۸- عَيْنِ الْخَطَا:

- (۱) يُحِبُّ الْآبَاءَ وَالْأُمَّهَاتِ رُؤْيَا أَوْلَادِهِمْ فِي أَحْسَنِ حَالٍ: پدران و مادران دوست دارند فرزندان خود را در بهترین حال ببینند!
- (۲) فَلِذَلِكَ يَدْعُونَهُمْ إِلَى الصِّفَاتِ الْحَسَنَةِ وَالْأَعْمَالِ الْخَيْرِ: بدین خاطر آنان را به داشتن صفات خوب و انجام بهترین کار دعوت می‌کنند!
- (۳) وَلَا يَدْعُونَ تَرْبِيَتَهُمْ مُهْمًا لِأَنَّهُمْ يَعْلَمُونَ أَنَّ الصِّغَارَ صَائِعُو الْمُسْتَقْبَلِ: و تربیت ایشان را نادیده رها نمی‌کنند؛ زیرا می‌دانند که بچه‌ها آینده‌سازان هستند!
- (۴) فَعَلَى الْوُلَدِ أَنْ لَا يَتَزَعَّجُوا مِنْ نَصَائِحِهِمُ الْقِيَمَةُ: پس فرزندان نباید از نصیحت‌های ارزشمند آنان ناراحت شوند!

۲۹- (لَا تُصَغِّرْ خَدَّكَ لِلنَّاسِ): عَيْنِ الْمُنَاسِبِ لِلْمَفْهُومِ:

- (۱) دگر گر با کسی کردی نکویی / نباشد نیکویی گر بازگویی
- (۲) دود اگر بالا نشیند کسر شأن شعله نیست / جای چشم ابرو نگردد گرچه او بالاتر است
- (۳) بیاموزمت کیمیای سعادت / ز هم صحبت بد جدایی جدایی
- (۴) تواضع کند هوشمند گزین / نهد شاخ پر میوه سر بر زمین

■ ■ ■ إقرأ النص التالي بدقة ثم أجب عن الأسئلة التالية بما يناسب النص (۵۲ - ۵۰):

- إنَّ الحمار هو حيوان أليف قد استخدمه الإنسان منذ أقدم العصور للركوب و الحمل. للحمار عنقٌ طويلٌ وأذنانٌ كبيرتان و ذنبٌ قصيرٌ و هو يُشبه الحصان (الفرس)، لكنّه أصغر حجماً. يُعتبر الحمار من أذكى الحيوانات حيث يكفي أن يمشي على طريق مسرّة واحدة ليحفظها طول حياته، و يصفه البعض أيضاً بالعنيد. لأنّه إذا وُضع الفلاح على ظهر حماره حملاً ثقيلاً لا يتحرّك به الحيوان!

۵۰- عَيْنِ الْخَطَا عَنْ الْحِمَارِ:

- (۱) يُضْرَبُ لَهُ الْمَثَلُ فِي الْحِمَاةِ لِأَنَّهُ لَيْسَ لَهُ ذَكَاةٌ!
 - (۲) كَانَ النَّاسُ فِي الْقُرُونِ الْمَاضِيَةِ يَسْتَعْمِلُونَهُ لِلتَّنَقُّلِ!
 - (۳) إِنَّ الْحَمِيرَ حَيَوَانَاتٌ أَلِيفَةٌ تُسَاعِدُ الْفَلَاحِينَ فِي أَعْمَالِهِمْ!
 - (۴) يُشَبِّهُ الْحِمَارَ وَلَكِنَّهُ يَخْتَلِفُ عَنْهُ فِي كَثِيرٍ مِنَ الصِّفَاتِ!
- ۵۱- كيف يُسْتَدَلُّ عَلَى أَنَّ الْحِمَارَ مِنْ أَذْكَى الْحَيَوَانَاتِ؟
- (۱) لِأَنَّهُ يُشَبِّهُ الْحِمَارَ وَ الْحِمَارَ يَتَمَتَّعُ بِالذِّكَاةِ!
 - (۲) لِأَنَّهُ يَتَذَكَّرُ الْمَكَانَ الَّذِي مَرَّ بِهِ فِي زَمَنِ بَعِيدٍ!
 - (۳) لِأَنَّهُ يَفْهَمُ وَ لَا يَحْمِلُ حِمْلًا ثَقِيلًا مِنْهُ!
 - (۴) لِأَنَّهُ عَنِيدٌ وَ لَا يَدْعُ صَاحِبَهُ أَنْ يَظْلِمَهُ!

■ ■ ■ عَيْنِ الْخَطَا فِي الْإِعْرَابِ وَ التَّحْلِيلِ الصَّرْفِيِّ (۵۲):

۵۲- «إِسْتَعْدَمَ - كَبِيرَتَانِ - أَذْكَى - وَضَعُ»:

- (۱) إِسْتَعْدَمَ: فعل ماضٍ - للغائب - مزيد ثلاثي من باب «استفعال» / فعل و فاعله «الإنسان» و مفعوله ضمير «ه»
- (۲) كَبِيرَتَانِ: اسم - مثنى مذكر - مبني / صفة أو نعت و الموصوف «أذنان»
- (۳) أَذْكَى: مفرد مذكر - اسم تفضيل على وزن «أفعل» - معرب / مجرور بحرف الجرّ
- (۴) وَضَعَ: فعل ماضٍ - للمفرد المذكر الغائب - مجرّد ثلاثي - متعدّد / فعل و فاعله «الفلاح»

■ ■ ■ عَيْنِ الصَّحِيحِ عَنْ الْأَسْئَلَةِ التَّالِيَةِ (۵۵ - ۵۳):

۵۳- عَيْنِ الْخَطَا فِي ضَبْطِ حَرَكَاتِ الْحُرُوفِ:

- (۱) لَكَثِيرٍ مِنَ الشُّعْرَاءِ الْإِيرَانِيِّينَ مُلَمَّعَاتُ!
- (۲) مَنْ جَرَّبَ الْمُجَرَّبَ حَلَّتْ بِهِ التَّدَامَةُ!
- (۳) عَلَيْنَا أَنْ لَا نَرْفَعَ أَصْوَاتَنَا فَوْقَ صَوْتِ الْمُخَاطَبِ!
- (۴) هَذَا نَمُودَجٌ تَرْبُويٌّ لِيَهْتَدِيَ بِهِ كُلُّ الشَّبَابِ!

۵۴- عَيْنِ «فَعَالٍ» أَوْ «فَعَالَةٍ» يَخْتَلِفُ فِي الدَّلَالَةِ:

- (۱) كَانَ عِنْدِي صَدِيقٌ فَهَمَامَةٌ يَفْهَمُ عَوَاطِفِي بِشَكْلٍ دَقِيقٍ!
- (۲) إِنَّكَ تُحَاوِلُ لِرِزْقِكَ فَلَا تَنْسَ أَنَّ اللَّهَ هُوَ الرِّزْقُ!
- (۳) يَسْتَخْدَمُ النِّظَارَةُ مَنْ لَا تَرَى عَيُونَهُ جَيِّدًا!
- (۴) أَحْبَبْتُ رَجُلًا صَبْرًا فَمَا شَاهَدْتُ غَضَبَهُ حَتَّى الْآنَ!

۵۵- عَيْنِ مَا لَيْسَ فِيهِ اسْمُ التَّفْضِيلِ:

- (۱) أَهْدَيْتُ إِلَيَّ زَمِيلِي قِمِيصًا أَزْرَقًا!
- (۲) هَذَا أَحْسَنُ سُورَالٍ عِنْدَنَا!
- (۳) هَذِهِ أَعْلَى الْأَشْجَارِ فِي الْعَالَمِ!
- (۴) اشْتَرَيْتُ أَرْبَعَ حَقَائِبَ مِنْ أَعْلَى الْأَسْعَارِ!

اقتصاد

۵- جدول زیر مخارج ماهیانه شخصی را نشان می‌دهد که مبلغ ۲۱ میلیون تومان درآمد دارد، با توجه به اطلاعات جدول به سؤالات زیر پاسخ دهید:

(الف) به ترتیب هزینه «مسکن»، «حمل و نقل» و «خورد و خوراک» حدوداً چند درصد از مخارج این فرد را تشکیل می‌دهد؟

(ب) مقدار پس‌انداز ماهیانه این شخص چند میلیون تومان است؟

دسته‌بندی هزینه	نام هزینه	مقدار هزینه (میلیون تومان)
مسکن	اجاره	۵/۵
	سایر	۱/۵
حمل و نقل	هزینه رفت و آمد	۲/۵
بهداشت و درمان	محصولات بهداشتی	۱
	درمان	۳/۵
خورد و خوراک	غذا	۴

(۱) الف: ۳۹٪ - ۱۴٪ - ۲۲٪ ب: ۳

(۲) الف: ۳۳٪ - ۱۹٪ - ۲۷/۵٪ ب: ۲

(۳) الف: ۲۹٪ - ۱۹٪ - ۲۴٪ ب: ۲

(۴) الف: ۲۴٪ - ۱۴٪ - ۲۸/۵٪ ب: ۳

۵۱- هر یک از عبارت‌های زیر به ترتیب، مربوط به کدام بخش تاریخ معاصر ایران است؟

اقتصاد یکپارچه و مستقل هماهنگ با لایه‌های دینی، اجتماعی و فرهنگی کشور
ایران فرصت طلایی خود را برای جبران کاستی‌ها از دست داد.

اجرای برنامه‌هایی موسوم به انقلاب سفید در این دوره صورت گرفت و نظام نوینی در مالیات‌ستانی و بودجه‌بندی پدید آمد.

(۱) نیمه اول حکومت صفویه - قاجار - پهلوی

(۳) نیمه اول حکومت صفویه - پهلوی - قاجار

(۲) دوران شکوفایی تمدن اسلامی - پهلوی - جمهوری اسلامی ایران

(۴) دوران شکوفایی تمدن اسلامی - قاجار - جمهوری اسلامی ایران

۵۲- در رابطه با اقدامات اقتصادی دوره پهلوی، کدام مورد نادرست است؟

(۱) کارخانه‌ها و مؤسسات زیادی شکل گرفتند و اقداماتی مانند ایجاد زیرساخت‌های مواصلاتی و گسترش مدارس هم صورت گرفت.

(۲) در نتیجه افزایش درآمدهای نفتی، قدرت اقتصادی دولت افزایش یافت و بخشی از درآمدهای نفتی کشور صرف ساخت و ساز شد.

(۳) در این دوره، دولت حضوری گسترده در عرصه اقتصاد کشور داشت و توانست سازمان و تشکیلات خود را بازسازی کند.

(۴) به رغم وابستگی اقتصادی به خارج با گسترش برخی صنایع و افزایش تولیدات صنعتی، ایران گام‌های بلندی را در جهت دستیابی به توسعه پایدار برداشت.

۵۳- کدام گزینه پاسخ درستی به پرسش‌های زیر در ارتباط با اقتصاد مقاومتی می‌دهد؟

(الف) در مباحث استقلال اقتصادی، روابط با سایر کشورها چگونه است؟

(ب) کدام یک در ارتباط با اقتصاد مقاومتی نادرست است؟

(۱) الف: کاهش ارتباط با سایر کشورها ب: اتکا به فرصت‌های خارجی

(۲) الف: مقتدرانه و از روی تدبیر ب: آسیب‌ناپذیری در برابر تهدیدات داخلی

(۳) الف: مقتدرانه و از روی تدبیر ب: اتکا به فرصت‌های خارجی

(۴) الف: کاهش ارتباط با سایر کشورها ب: آسیب‌ناپذیری در برابر تهدیدات داخلی

۵۴- کدام گزینه، بیانگر پاسخ درست پرسش‌های زیر است؟

(الف) کدام یک از گزینه‌های زیر، از دلایل ویژه بودن جایگاه ایران در اقتصاد دوران باستان است؟

(ب) کدام اصطلاحات مورد تأکید اقتصاددانان در رابطه با مقاوم‌سازی اقتصاد است؟

(۱) الف: وجود حکومت‌ها و سلسله‌های بزرگ ب: تاب‌آوری اقتصاد - پایداری - استقلال اقتصادی - هدفمندی اقتصادی

(۲) الف: برخورداری از منابع طبیعی ب: ثبات اقتصادی - ریاضت اقتصادی - تاب‌آوری اقتصاد - پایداری

(۳) الف: قرارگیری در چهارراه بین‌المللی ب: تاب‌آوری اقتصاد - پایداری - استقلال اقتصادی - هدفمندی اقتصادی

(۴) الف: وسعت و پهناوری زیاد ب: ثبات اقتصادی - استحکام اقتصادی - تاب‌آوری اقتصاد - پایداری

۵۵- کدام گزینه پاسخ درست سؤالات زیر است؟

(الف) کدام مفهوم به معنای افزایش تولید است و آن، مفهومی است.

(ب) در اقتصاد گاهی افزایش شاخص رشد یک کشور را با افزایش چه چیزی معادل در نظر می‌گیرند؟

(ج) فعالیت شرکت خودروسازی پژو در سال‌های قبل در ایران در محاسبه در نظر گرفته شده است.

(۱) الف: رشد - کمی ب: درآمد ج: تولید ناخالص داخلی

(۳) الف: رشد - کیفی ب: تولید ج: تولید ناخالص ملی

(۴) الف: پیشرفت - کمی ب: تولید ج: تولید ناخالص داخلی

۵۶- مطابق جدول زیر بیان کنید «میزان افزایش تولید ناشی از مقدار سال ۱۳۹۷ نسبت به سال ۱۳۹۵» و «میزان افزایش تولید ناشی از مقدار

سال ۱۳۹۶ نسبت به سال ۱۳۹۵» به ترتیب (از راست به چپ) چقدر است؟

سال	کالای (الف)		کالای (ب)	
	(p)	(q)	(p)	(q)
۱۳۹۵	۱۰,۰۰۰ تومان	۴۰۰	۲۰۰۰ تومان	۱۰۰۰
۱۳۹۶	۱۱,۰۰۰ تومان	۵۰۰	۲۵۰۰ تومان	۱۱۰۰
۱۳۹۷	۱۲,۰۰۰ تومان	۶۰۰	۳۰۰۰ تومان	۱۲۰۰

۲,۴۰۰,۰۰۰ - ۷,۲۰۰,۰۰۰ (۲)

۱,۲۰۰,۰۰۰ - ۲,۴۰۰,۰۰۰

۶۳- با توجه به جدول توزیع درآمد زیر که بیانگر توزیع درآمد یک کشور در سال ۲۰۲۲ میلادی است:

سهم دهک اول	۲ درصد
سهم دهک دوم	۳ درصد
سهم دهک سوم	۴
سهم دهک چهارم	۵ درصد
سهم دهک پنجم	۶
سهم دهک ششم	۱۳ درصد
سهم دهک هفتم	۱۴ درصد
سهم دهک هشتم	۱۵ درصد
سهم دهک نهم	۱۶ درصد
سهم دهک دهم	۱۸ درصد
جمع	۱۰۰

(الف) سهم دهک سوم چقدر است؟ (تفاوت سهم دهک دوم و پنجم ۶ درصد است.)

(ب) اگر درآمد ملی کشور برابر با ۸۵ هزار دلار باشد، سهم دهک هفتم از درآمد ملی را تعیین نمایید.

(۱) الف: ۵ ب: ۵۹۵۰

(۲) الف: ۴ ب: ۱۱,۹۰۰

(۳) الف: ۵ ب: ۱۱,۹۰۰

(۴) الف: ۴ ب: ۵۹۵۰

۶۴- پاسخ درست و کامل پرسش‌های زیر، در کدام گزینه مطرح شده است؟

(الف) هرگاه درآمدهای مردم برای به دست آوردن شاخص دهک‌ها، قابل ثبت نباشد، اقتصاددانان چه راه‌حلی را ارائه می‌دهند؟

(ب) جزء اول و سوم کدام گزینه مبتنی مؤلفه‌هایی است که در گزارش‌های توسعه انسانی منعکس می‌شود؟

(ج) منظور از تولید ملی چیست؟

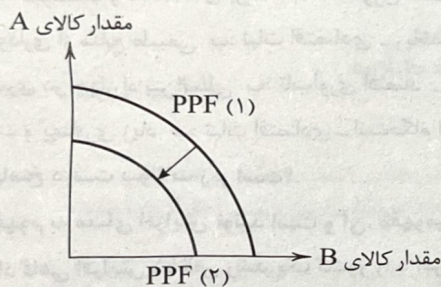
(۱) الف: محاسبه اختلاف هزینه‌ای برای به دست آوردن اختلاف درآمدی ب: نرخ باروری - افزایش سطح زیر کشت - شاخص‌های پایداری محیطی ج: مجموع تولید همه کالاها و خدمات نهایی تولیدشده توسط مردم یک کشور چه در داخل و چه در خارج مد نظر است.

(۲) الف: محاسبه شاخص توسعه انسانی به جای محاسبه رشد اقتصادی ب: میانگین سال‌های تحصیل - به کارگیری روش‌های بهتر و فناوری مناسب‌تر - سرمایه‌گذاری بیشتر ج: مجموع تولید یک کشور در داخل مرز که توسط مردم یک کشور تولید شده حتی اگر بخشی از این تولید متعلق به خارجی‌ها باشد.

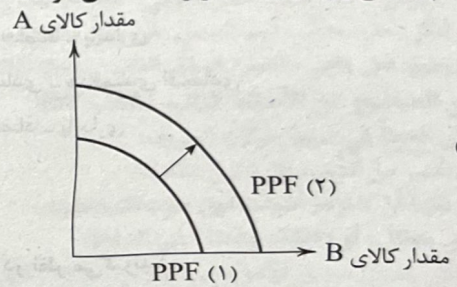
(۳) الف: محاسبه شاخص توسعه انسانی به جای محاسبه رشد اقتصادی ب: میانگین سال‌های تحصیل - به کارگیری روش‌های بهتر و فناوری مناسب‌تر - سرمایه‌گذاری بیشتر ج: مجموع تولید همه کالاها و خدمات نهایی تولید شده توسط مردم یک کشور چه در داخل و چه در خارج مد نظر است.

(۴) الف: محاسبه اختلاف هزینه‌ای برای به دست آوردن اختلاف درآمدی ب: نرخ باروری - افزایش سطح زیر کشت - شاخص‌های پایداری محیطی ج: مجموع تولید یک کشور در داخل مرز که توسط مردم یک کشور تولید شده حتی اگر بخشی از این تولید متعلق به خارجی‌ها باشد.

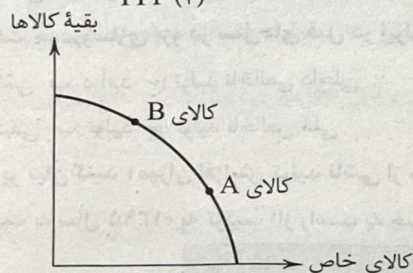
۶۵- کدام منحنی زیر در رابطه با رکود اقتصادی درست است؟

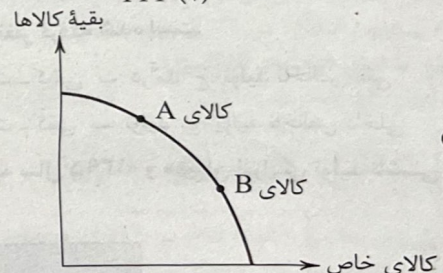
(۲)

(۱)

(۴)

(۳)

۶۶- به طور کلی در اقتصاد زندگی، چه اتفاقی می‌افتد؟

(۱) حفظ و رشد سرمایه: فعالیت‌های پس‌انداز پول - خرج: فعالیت‌های مرتبط با برنامه‌ریزی و سرمایه‌گذاری - دخل: فعالیت‌های مرتبط با مدیریت درآمد و خرج کردن

(۲) دخل: فعالیتی که به وسیله درآمدزایی انجام می‌شود - خرج: فعالیت‌های مرتبط با برنامه‌ریزی و شیوه‌های سرمایه‌گذاری - حفظ: پس‌انداز و سرمایه‌گذاری

(۳) خرج: فعالیتی که به خرج دارایی منتهی می‌شود - دخل: فعالیت‌های مرتبط با برنامه‌ریزی مخارج و شیوه‌های مصرف - حفظ و رشد درآمد پس‌انداز و سرمایه‌گذاری

(۴) دخل: فعالیتی که به درآمدزایی منتهی می‌شود - خرج: فعالیت‌های مرتبط با برنامه‌ریزی مخارج و شیوه‌های مصرف - حفظ و رشد درآمد پس‌انداز و سرمایه‌گذاری

۶۷- کدام گزینه از اتفاقات تاریخی دوره قاجاریه است؟

- (۱) وجود سلسله‌های بزرگ، لشکرکشی‌ها، پهناوری مرزهای ایران باستان و - از اهمیت اقتصاد ایران در آن دوران حکایت می‌کند.
- (۲) تصور نادرست حاکمان وقت از وضعیت جهان و وظایف خطیر تاریخی خود، مانع گرفتن تصمیم درست و همین‌طور آغاز جریان پیشرفت و نوسازی شد.
- (۳) اعطای امتیازات به وابستگان و خادمان خود، تأمین هزینه‌های گراف دربار و سفرهای خارجی که از طریق غارت دسترنج مردم تأمین می‌شد.
- (۴) ایجاد زمینه‌های قانونی مثل قانون تجارت و تعاونی‌ها، گسترش دانشگاه‌ها و بهبود نسبی وضع بهداشت هم نتوانست ایران را از ضعف ساختاری و هویتی برهاند.

۶۸- کدام گزینه به ترتیب درست (ص) یا نادرست (غ) بودن عبارت‌های زیر را به درستی نشان می‌دهد؟

- (الف) پرداخت خمس در جامعه موجب توزیع مجدد ثروت می‌شود.
 (ب) زکات، سهم امام و سادات است که ۲۰ درصد مازاد درآمد را شامل می‌شود.
 (ج) هر درآمدی که به دست می‌آید، اگر بعد از یک سال از مجموع مخارج زیاد بیايد، به همان میزان زیادآمده، مشمول خمس می‌شود.
 (۱) غ - غ - غ (۲) غ - ص - غ (۳) ص - ص - غ (۴) ص - غ - ص

۶۹- کدام گزینه متضمن پاسخ درست پرسش‌های زیر است؟

- (الف) تلاش اندیشمندان داخلی در جهت یافتن الگوی بومی پیشرفت برای چه منظوری است؟
 (ب) شاخص‌های توسعه در کنار شاخص‌های رشد، کدام موارد زیر را در ارزیابی از پیشرفت در نظر نمی‌گیرند؟
 (ج) مراحل بودجه‌بندی به ترتیب در کدام گزینه به درستی مشخص شده است؟

(۱) الف: ارائه الگویی مخالف با کشورهای غربی و گردآوری همه الگوهای پیشرفت برای سنجۀ دقیق‌تر پیشرفت کشور ب: دسترسی به آب آشامیدنی سالم، بهداشت عمومی، شاخص‌های فقر و پایداری محیطی ج: ثبت هزینه‌ها در جدول به صورت تفکیک‌شده - حذف هزینه‌های غیرضروری - افزایش درآمدها - شناسایی فرصت‌ها در جهت افزایش درآمد

(۲) الف: یافتن الگویی که با شرایط فرهنگی، اقلیمی و تاریخی کشور سازگار باشد و بتواند راه روشنی را پیش پای مردم ما قرار دهد. ب: مبارزه با فساد، بهبود فضای کسب و کار، رشد علم و فناوری ج: مشخص کردن میزان درآمد از هر منبع درآمدی - فهرست کردن هزینه‌های ثابت و متغیر - مقایسه مجموع درآمدها و هزینه‌ها - کاهش هزینه‌های غیرضروری و شناسایی فرصت‌ها در جهت افزایش درآمد

(۳) الف: ارائه الگویی مخالف با کشورهای غربی و گردآوری همه الگوهای پیشرفت برای سنجۀ دقیق‌تر پیشرفت کشور ب: مبارزه با فساد، بهبود فضای کسب و کار، رشد علم و فناوری ج: مشخص کردن منبع درآمدها - ثبت هزینه‌ها در جدول به صورت تفکیک‌شده - کاهش هزینه‌های غیرضروری - شناسایی فرصت‌ها در جهت افزایش درآمد

(۴) الف: یافتن الگویی که با شرایط فرهنگی، اقلیمی و تاریخی کشور سازگار باشد و بتواند راه روشنی را پیش پای مردم ما قرار دهد. ب: دسترسی به آب آشامیدنی سالم، بهداشت عمومی، شاخص‌های فقر و پایداری محیطی ج: فهرست کردن هزینه‌های ثابت و متغیر - مقایسه مجموع درآمدها و هزینه‌ها - حذف هزینه‌های غیرضروری - افزایش درآمدها - پیش‌بینی هزینه‌های آینده

۷۰- آقای «الف» در انتهای سال مالی خود ۳,۵۰۰,۰۰۰ تومان خمس پرداخت کرده است. اگر میزان درآمد باقی‌مانده ایشان ۱۵,۰۰۰,۰۰۰ تومان باشد، آن‌گاه مجموع درآمد باقی‌مانده فرد، به همراه ارزش اقلام خریداری‌شده اما مصرف‌نشده، چقدر است؟

- (۱) ۲,۵۰۰,۰۰۰ تومان (۲) ۲۵,۰۰۰,۰۰۰ تومان (۳) ۱۷,۵۰۰,۰۰۰ تومان (۴) ۱۲,۵۰۰,۰۰۰ تومان

علوم و فنون ادبی

۷۱- در همه گزینه‌ها به عوامل مهم پیشرفت زبان و ادب فارسی در «قرن‌های پنجم و ششم» اشاره شده است؛ به جز.....

- (۱) توسعه مدارس و مراکز تعلیم
 (۲) لشکرکشی‌ها و فتوحات غزنویان و سلجوقیان
 (۳) علاقه‌مندی شاهان در جلب عالمان و ادیبان به دربار
 (۴) تشدید انتقادهای سیاسی و اجتماعی در شعر و نثر

۷۲- «جمال‌الدین عبدالرزاق اصفهانی» نماینده شعر کدام حوزه جغرافیایی ایران است؟

- (۱) شمال غرب و آذربایجان (۲) جنوب شرق و سیستان (۳) فارس و نواحی مرکزی (۴) خراسان بزرگ و ماوراءالنهر

۷۳- در همه گزینه‌ها به ویژگی‌های عمده «نثر قرن پنجم و ششم» اشاره شده است؛ به جز.....

- (۱) کاربرد لغات مهجور عربی، ترکی و مغولی و اصطلاحات علمی و فنی (۲) رواج نثر داستانی، تمثیلی و عرفانی
 (۳) پرهیز از آوردن مترادف‌ها و توصیف‌های فراوان
 (۴) کاربرد آیات، احادیث و اشعار در متن

۷۴- نخستین نمونه «نثر فنی» در چه سالی تألیف شد؟

- (۱) ۵۰۶ ه.ق. (۲) ۵۱۲ ه.ق. (۳) ۵۳۶ ه.ق. (۴) ۵۴۸ ه.ق.

۷۵- قافیه کدام بیت، طبق الگوی «مضوت + صامت + صامت + حرف الحاقی» نیست؟

- (۱) رو رو که دل از مهر تو بدعهد گسستیم
 (۲) دل به کل از خویش‌تن برداشتیم
 (۳) جان‌ها در اصل خود عیسی‌دمند
 (۴) ظالم آن قومی که چشمان دوختند
 وز دام هوای تو بجستیم و برستیم
 نیست زان دست این‌که ما پنداشتیم
 یک زمان زخمند و گاهی مرهمند
 زان سخن‌ها، عالمی را سوختند

۷۶- در کدام گزینه «ردیف» وجود دارد؟

- (۱) مَبَاشِ اَنسَرِ اَیْنِ یَومِ تَیَرِ رَوَن
- (۲) بَروَنِ اَوَرَدش از غَمِ خانَکِ تَنگ
- (۳) مَعْرِفَتِ را شَرَفِ پَناهِ شَماست
- (۴) هَمِه راهبَتِ مِبارکِ بَهادِ مَنزَل

۷۷- کدام گزینه «ذوقافیتین» است؟

- (۱) پَسِ ز مَن زایید در مَعنِی پَسَر
- (۲) جَمَلَةُ ارواحِ در تَمدِیرِ اوست
- (۳) حاجتِ خودِ عَرَضِه کَن حَجتِ مَگو
- (۴) مَقامِ دَل گشایشِ جَمعِ جَمعِ است

۷۸- در کدام گزینه «سجع متوازن» به چشم می خورد؟

- (۱) روز به محنت می گذارم و شب به زاری
- (۲) محبت را غایت نیست، از بهر آن که محبوب را نهایت نیست.
- (۳) محبت را غایت نیست، از بهر آن که محبوب را نهایت نیست.
- (۴) محبت را غایت نیست، از بهر آن که محبوب را نهایت نیست.

۷۹- در کدام عبارت، آرایه «موازنه» دیده می شود؟

- (۱) از دریچه چشم مجنون باید در جمال لیلی نظر کردن، تا سر مشاهده او بر تو تجلی کند.
- (۲) وگر هنرمند از دولت بیفتد، غم نباشد؛ که هنر در نفس، خود دولت است.
- (۳) جان ما را صفای خود ده، دل ما را هوای خود ده.
- (۴) اغلب اوقات به بازیچه فراهم نشستندی و لوح درست ناکرده در سر هم شکستندی.

۸۰- در کدام گزینه آرایه «توصیع» به کار رفته است؟

- (۱) رنج عاشق باز کی گردد به دستان و فسوس؟
- (۲) مرد دانا آن بود کاه را بود با عقل قال
- (۳) کار خام دشمنان را آب شو آتش مباح
- (۴) ما ز بالاایم و بالا می رویم

توجه: داوطلب گرامی، می توانید به سوالات ۸۱ تا ۹۰ درس علوم و فنون ادبی (۲) به صورت اختیاری پاسخ دهید.

۸۱- عبارت زیر با کدام گزینه کامل می شود؟

«سبک عراقی از تا به مدت سال، سبک غالب ادب فارسی شد.»

- (۱) قرن هفتم - اوایل قرن دهم - ۳۰۰
- (۲) قرن ششم - اوایل قرن نهم - ۳۰۰
- (۳) قرن ششم - اواخر قرن دهم - ۲۰۰
- (۴) قرن ششم - اواخر قرن دهم - ۴۰۰

۸۲- کدام گزینه نادرست است؟

- (۱) دلیل نام گذاری سبک این دوره به «عراقی» این است که بعد از حمله مغول کانون های فرهنگی از خراسان به عراق عجم منتقل شد.
- (۲) با حمله ویرانگر مغولان و بعد از آن، هجوم وحشیانه تیمور و دوست داران فرهنگ و اخلاق که سرخورده و مأیوس شده بودند، اغلب منزوی شدند و به تصوف پناه بردند.
- (۳) در اواخر دوره مغول، زبان رسمی و رایج عربی از رواج افتاد و توجه به زبان فارسی که زبان توده مردم بود، رونق بیشتری گرفت.
- (۴) زبان و ادبیات فارسی بعد از حمله مغول، برعکس بسیاری از دانش های دیگر، با دوره های پیش از خود متفاوت شد و تا حدودی از سستی و نابسامانی فاصله گرفت.

۸۳- واژه های کدام گزینه، به ترتیب، با واژه های «سیاه، تمجید، آهن، برادری» هم وزن است؟

- (۱) جهان، پایدار، باران، گسستی
- (۲) غدیر، آسیب، آتش، مخالفت
- (۳) آینه، سردار، پایان، کشیدگی
- (۴) کتیبه، دلسوز، غزل، غزل خوانی

۸۴- کدام یک از ابیات با نمودار هجایی «UU--UU--UU--UU» مطابقت ندارد؟

- (۱) قصد جفاها نکنی و ر بکنی با دل من
- (۲) جمع تو دیدم پس از این هیچ پریشان نشوم
- (۳) مهر تو جان نهان بود مهر تو بی نشان بود
- (۴) پای در این جوی نهی تا به قیامت نرهی

۸۵- در همه گزینه‌ها آرایه «تشبیه» وجود دارد؛ به جز —

- (۱) پری رخا منه از دست یک زمان، شیشه
- (۲) لب تو آب شد و جان بیدلان آتش
- (۳) مرا چو شیشه می، دستگیر خواهد بود
- (۴) روان خسته‌ام از آتش خمار بسوخت

۸۶- در کدام گزینه، «ادات تشبیه» محذوف است؟

- (۱) خاکساری که شد آب رخس از گریه به رود
- (۲) هر آن کس که برگ گلبرگ تو دارد
- (۳) من اگر به خنده گویم دهش به پسته ماند
- (۴) چون کشم بار فراق تو بدین طاقت و صبر؟

۸۷- در کدام گزینه، به ترتیب ویژگی‌های فکری سبک‌های «عراقی» و «خراسانی» آمده است؟

- (۱) روحیه پهلوانی و حماسی - روحیه عرفانی و اخلاقی
- (۲) ستایش عشق - ستایش خرد

۸۸- در همه گزینه‌ها به ویژگی‌های ادبی «سبک عراقی» اشاره شده است؛ به جز

- (۱) شعر از دربار خارج شد؛ قصیده از رونق افتاد و غزل عارفانه و عاشقانه رواج یافت.
- (۲) کاربرد غزل بیشتر شد و جایگاه «تخلص» در انتهای آن تثبیت گردید.
- (۳) لغات فارسی اصیل قدیم کم شد و جای آن‌ها را لغات عربی گرفت.
- (۴) توجه به علوم ادبی از جمله «بیان» و «بدیع» بیشتر شد.

۸۹- عبارت زیر، برگرفته از کدام اثر است؟

«امیر تیمور به من دستور داد که ساده بنویسم؛ به طوری که عامه مردم بفهمند.»

- (۱) بابرنامه
- (۲) ظفرنامه
- (۳) محاکمة اللغتين
- (۴) انوار شهیلی

۹۰- کدام گزینه با بیت «بانگ زد یارش که بر در کیست آن؟ / گفت: بر در هم تویی ای دل‌ستان» متناسب است؟

- (۱) فرشته، عشق نداند که چیست، ای ساقی!
- (۲) پیاله بر کفتم بند، تا سحرگه حشر
- (۳) بیا که هاتف میخانه دوش با من گفت
- (۴) میان عاشق و معشوق هیچ حائل نیست

منطق

۹۱- در مورد دو قضیه «هر الف ج است» و «بعضی الف ج نیست»، نمی‌توان گفت

- (۱) در صدق با هم جمع نمی‌شوند.
- (۲) در کذب با هم جمع می‌شوند.
- (۳) در کذب با هم رفع نمی‌شوند.
- (۴) غیرقابل جمع در صدق و کذب هستند.

۹۲- رابطه تداخل در کدام گزینه درست ترسیم شده است؟

- (۱) بعضی الف ب است. (کاذب) ← هر الف ب است. (صادق) - هیچ الف ب نیست. (صادق) ← بعضی الف ب است. (صادق)
- (۲) بعضی الف ب است. (صادق) → هر الف ب است. (صادق) - بعضی الف ب نیست. (کاذب) → هیچ الف ب نیست. (کاذب)
- (۳) بعضی الف ب نیست. (کاذب) ← هیچ الف ب نیست. (کاذب) - هر الف ب است. (صادق) ← بعضی الف ب است. (صادق)
- (۴) هیچ الف ب نیست. (صادق) → بعضی الف ب است. (صادق) - بعضی الف ب است. (کاذب) ← هر الف ب است. (کاذب)

۹۳- با توجه به قانون صدق و کذب قضایا، کدام گزینه نادرست است؟

- (۱) اگر درستی قضیه «هر شاعری دارای قوه تخیل است» را بپذیریم باید نادرستی قضیه «برخی شاعران دارای قوه تخیل نیستند» را قبول کنیم.
- (۲) اگر قضیه «برخی اشیا دارای وزن کمی نیستند» درست است، پس قضیه «هیچ یک از اشیا دارای وزن کمی نیستند» نیز درست است.
- (۳) در صورت پذیرش قضیه «همه دانش‌آموزان در آزمون شرکت می‌کنند» می‌توان پذیرفت که «برخی شرکت‌کنندگان در آزمون دانش‌آموز هستند».
- (۴) اگر کذب قضیه «هیچ انسانی شاعر نیست» را بپذیریم، مطمئن نیستیم که قضیه «هر انسانی شاعر است» یک قضیه کاذب است.

۹۴- عکس مستوی نقیض کدام قضیه، دارای عکس مستوی لازم‌الصدق نیست؟

- (۱) هیچ الف ب نیست.
- (۲) هر ج الف است.
- (۳) بعضی ب د نیست.
- (۴) بعضی ج ب است.

۹۵- قضیه «بعضی الف ب است» از کدام گزینه به دست نمی‌آید؟

- (۱) عکس مستوی یک قضیه جزئی (۲) نقیض یک قضیه کلی (۳) متضاد یک قضیه جزئی (۴) عکس مستوی یک قضیه کلی

۹۶- کدام گزینه درباره «متداخل متضاد دو قضیه کلی» مطلب درستی را بیان می‌کند؟

- (۱) دارای کیفیت یکسان و در برخی موارد کمیت متفاوت هستند.
(۲) ممکن است با هیچ‌یک از قضایا، رابطه متناقض نداشته باشند.
(۳) با هیچ‌یک از قضایا، دارای رابطه عکس مستوی صادق نیستند.
(۴) دارای کمیت و سور یکسان، اما از نظر نسبت متفاوت هستند.

۹۷- هرگاه بدانیم قضیه «بعضی الف ب است» کاذب است، می‌توانیم درباره صدق یا کذب قضایای «هر الف ب است»، «هیچ ب الف نیست» به

ترتیب بگوییم:

- (۱) کاذب - صادق (۲) صادق - کاذب (۳) کاذب - کاذب (۴) نامشخص - صادق

۹۸- نتیجه موجبه جزئیه از کدام شکلی «قیاس اقترانی معتبر» می‌تواند به دست آید؟

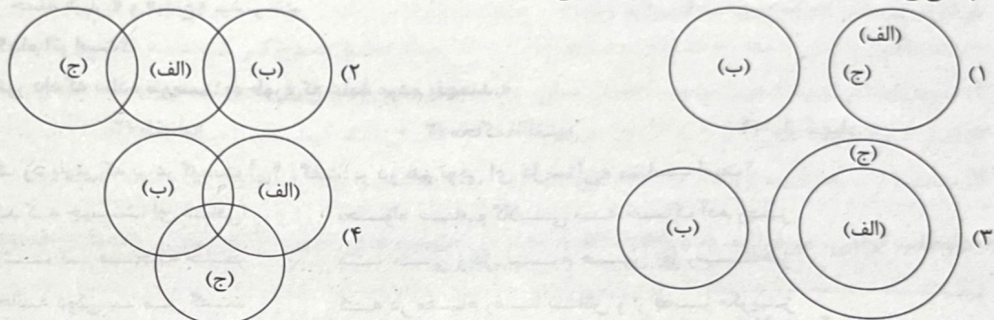
- (۱) از شکل‌های اول و سوم (۲) فقط شکل‌های سوم و چهارم
(۳) فقط از شکل‌های اول و چهارم (۴) از هر چهار شکل

۹۹- اگر با مقدمات زیر، قیاس معتبری تشکیل دهیم، نتیجه ناشی از تداخل کدام قیاس، دارای عکس مستوی لازم‌الصدق نیست؟

- (۱) هر الف ب است (۲) هر الف ب است (۳) هر الف ب است (۴) هر الف ب است.
هر الف ج است. هیچ ب ج نیست. هر ج الف است. هیچ ج الف نیست.

۱۰۰- براساس مقدمات قیاس زیر، کدام شکل نمی‌تواند رابطه مفاهیم موضوع و محمول را به درستی نشان دهد؟

«بعضی ج الف است. هیچ ج ب نیست. ∴ بعضی الف ب نیست.»

۱۰۱- در کدام گزینه، موضوع و محمول قضایا علامت مثبت و یا منفی (+ / -) یکسانی می‌گیرند؟

- (۱) همه درختان باغ ما به اندازه تعداد درختان باغ همسایه است.
(۲) برخی دانشجویان دانشگاه آزاد در المپیادهای کشوری موفق نشدند.
(۳) اغلب انسان‌های موفق دارای بهره هوش هیجانی کمی نیستند.
(۴) همه انسان‌های قانون‌مدار برابر با کل انسان‌های غیرقانون‌مدار نیستند.

۱۰۲- در قیاسی نامعتبر زیر، اگر به جای مقدمه از آن استفاده کنیم، استدلال ما معتبر خواهد شد.

«مقدمه اول: هر الف ب است. مقدمه دوم: هر ج ب است.»

- (۱) اول - عکس مستوی (۲) دوم - متداخل (۳) اول - نقیض (۴) دوم - نقیض متضاد

۱۰۳- وقتی موضوع هر دو مقدمه قیاس اقترانی، در نتیجه قیاس حذف شده باشد، آن قیاس حتماً شکل نیست و اگر فقط محمول مقدمه

اول در نتیجه حاضر باشد، آن قیاس قطعاً شکل نخواهد بود.

- (۱) چهارم - سوم یا دوم (۲) دوم - اول یا دوم (۳) اول - دوم یا چهارم (۴) سوم - سوم یا اول

۱۰۴- در هر یک از شکل‌های اول و دوم، قیاس معتبری داریم که نتیجه آن فقط «بعضی الف ب نیست» می‌باشد. کدام گزینه درباره هر دو قیاس

درست است؟

- (۱) مقدمه دوم یا موجبه کلیه و یا سالبه کلیه است.
(۲) مقدمه اول حتماً موجبه کلیه یا جزئیه است.
(۳) هر دو مقدمه می‌توانند کلی باشند.
(۴) حد وسط در مقدمه اول علامت مثبت می‌گیرد.

۱۰۵- در کدام گزینه، مغالطه عدم تکرار حد وسط روی نداده است؟

- (۱) اردوان دوست آزاد است. آزاد دوست آژوان است. پس: اردوان دوست آژوان است.
(۲) الف مساوی ب است. ب مساوی ج است. پس: الف مساوی ج است.
(۳) ماست از شیر است. هر چه از شیر است ماده آلی است. پس: ماست ماده آلی است.
(۴) انسان هوش شناختی دارد. هوش شناختی می‌تواند معادل iq باشد. پس: انسان معادل iq است.

فلسفه

توجه: داوطلب گرامی، می‌توانید به سؤالات ۱۰۶ تا ۱۲۰ درس فلسفه (۱) به صورت اختیاری پاسخ دهید.

۱۰۶- کدام گزینه، بیانگر شباهت یا تفاوت سؤال «آغاز و انجام جهان چگونه است؟» و سؤال «جهان از چه موادی تشکیل شده است؟» می‌باشد؟

- (۱) هر دو سؤال، فلسفی و مربوط به حوزه دوم تفکر است.
(۲) سؤال اول، فلسفی و بنیادی‌تر از سؤال دوم است.
(۳) هر دو سؤال، غیرفلسفی و مربوط به حوزه اول تفکر است.
(۴) سؤال دوم، فلسفی و بنیادی‌تر از سؤال اول است.

۱۰۷- کدام گزینه دربارهٔ واژه «فلسفه» درست است؟

- (۱) در ابتدا صرفاً شامل علوم بنیادین بوده است.
(۲) ریشهٔ ابتدایی این واژه، در زبان عربی وجود دارد.
(۳) گفته می‌شود نخستین بار توسط فیثاغورس به کار گرفته شد.
(۴) در معنای «دوستدار دانایی» به کار می‌رفته است.

۱۰۸- کدام گزینه در رابطه با روش علوم و فلسفه، نادرست است؟

- (۱) همهٔ علوم انسانی و تجربی از جمله اقتصاد و فیزیک در روش تعقلی با فلسفه شریک هستند.
(۲) روش تجربی قلمرو خاص خود را دارد و در دانش فلسفه و مسائل ریاضیات کاربردی ندارد.
(۳) روش اثبات مسائل فلسفه برخلاف اغلب علوم، روشی کاملاً عقلی، فکری و استدلالی است.
(۴) نوع مسائل فلسفه و علوم طبیعی اقتضا می‌کند که برای حل آن‌ها از روش‌های متفاوت استفاده شود.

۱۰۹- کدام عبارت درست است؟

- (۱) در معرفت‌شناسی، کاری به نوع وجود معرفت که مثلاً مادی یا غیرمادی است، نداریم.
(۲) هیچ تفاوتی بین کار یک فیلسوف در هستی‌شناسی و معرفت‌شناسی یافت نمی‌شود.
(۳) گزاره‌های مربوط به وجودشناسی برخلاف گزاره‌های مربوط به معرفت‌شناسی بنیادی‌ترند.
(۴) درک گزاره‌های مربوط به وجودشناسی مقدم بر درک گزاره‌های مربوط به معرفت‌شناسی است.

۱۱۰- کدام گزینه، وجه اشتراک معرفت‌شناسی و هستی‌شناسی را نشان می‌دهد؟

- (۱) به عنوان بخش اصلی و ریشه‌ای فلسفه درصدد بحث و بررسی دربارهٔ بنیادی‌ترین مسائل فلسفی‌اند.
(۲) درصدد بررسی و اثبات مسائلی هم‌چون امکان شناخت، چگونگی شناخت و ابزار شناخت هستند.
(۳) در حکم شاخه‌های فلسفه، درصدد بحث و بررسی اصل و حقیقت وجود و مسائل پیرامون آن‌اند.
(۴) در هر دو دانش، سؤال از چیستی شناخت هستی مطرح است که جزء بنیادی‌ترین سؤال‌ها است.

۱۱۱- کدام گزینه دربارهٔ دیدگاه‌های مختلف در اصالت فرد و جامعه، نادرست بیان شده است؟

- (۱) در دیدگاه اصالت فرد، منافع جامعه پس از منافع شخصی مورد توجه قرار می‌گیرد.
(۲) در دیدگاه اصالت جامعه، نمی‌توان جامعه را صرفاً مجموعه‌ای از افراد قلمداد کرد.
(۳) در دیدگاه اصالت توأمان فرد و جامعه، جامعه چیزی فراتر از روح جمعی قلمداد می‌شود.
(۴) در دیدگاه اصالت جامعه، توجه به تعاونی‌های اقتصادی و مدارس دولتی وجود دارد.

۱۱۲- اعتقاد به کدام مطلب، معتقدان به لیبرالیسم را از طرفداران سوسیالیسم جدا می‌کند؟

- (۱) تقدم منافع خصوصی بر منافع عمومی
(۲) عدم توجه به منافع و حقوق عمومی
(۳) تراحم حقوق و مصالح افراد جامعه
(۴) انسجام حقوق جمعی با حقوق فردی

۱۱۳- سبک زندگی کدام دسته از افراد براساس تقلید از دیگران شکل می‌گیرد؟

- (۱) افراد غیرمتمفکری که عقاید خود را بر پایهٔ خیالات و تبلیغات بنا می‌کنند.
(۲) افرادی فاقد نگرش فلسفی که در انتخاب هدف خود دقت نظر چندانی ندارند.
(۳) افراد کم‌اندیشی که منبع معتبری برای آموخته‌های فلسفی خویش ندارند.
(۴) افرادی که گاهی بدون این‌که دقت کنند، در زندگی خود، باوری را می‌پذیرند.

۱۱۴- با توجه به فواید تفکر فلسفی، کدام عبارت درست است؟

- (۱) تمثیل غار افلاطون به نحوی نقش دانش فلسفه را در دوری از مغالطه‌ها نشان می‌دهد.
(۲) تشخیص اندیشه‌های فلسفی درست از غلط، مربوط به رهایی از عادت‌های غیرمنطقی است.
(۳) فیلسوفان و مردم عادی، هر دو با تفکر پیرامون مسائل اساسی، می‌توانند به فهم درستی از آن‌ها برسند.
(۴) فلسفه با تأکید بر استقلال در اندیشه، از انسان‌ها می‌خواهد تا همهٔ عادت‌های خود در زندگی را کنار بگذارد.

۱۱۵- تمثیل غار افلاطون، بیانگر آن است که ———

(۲) رسیدن به حقیقت، نیازمند مرشد و راهنما است.

(۱) امکان مواجهه تدریجی با حقیقت وجود ندارد.

(۳) باقی ماندن در نادانی و جهل، دردناک می‌باشد.

(۴) مردم از سخنان فیلسوفان، استقبال می‌کنند.

۱۱۶- با توجه به تمثیل غار افلاطون، کدام عبارت، وجوه تمایز و تشابه «فردی که زنجیرهای وصل شده به خود را پاره کرده است» و «کسانی که

اسیر زنجیر مانده‌اند»، را به نحو دقیق‌تری بیان می‌کند؟

(۱) فرض اسارت دیرینه در درون غار از وجوه تشابه آن دو است؛ اما عدم پرهیز از شناخت‌زدگی در مواجهه با حقیقت از وجوه تمایز آن‌ها است.

(۲) تغییر ذهنیت خود در هنگام مواجهه با حقیقت از وجوه تشابه آن دو است، ولی دیدن خورشید و درک حقیقت از وجوه تمایز آن‌ها است.

(۳) مقاومت آگاهانه در مقابل تغییر وضعیت خود از وجوه تمایز آن‌هاست، اما اعتراف به سایه بودن اشیای درون غار از وجوه تشابه آن دو است.

(۴) اعتراف به سایه بودن واقعیت اشیا از وجوه تمایز آن‌هاست، ولی انتقال از تاریکی غار به روشنایی بیرون از غار از وجوه تشابه آن دو است.

۱۱۷- کدام یک عبارت زیر را به درستی کامل می‌کند؟

«در که زادگاه فلسفه یونانی بود، فلاسفه و جهان‌شناسان عمدتاً به می‌پرداختند. به همین دلیل می‌توان گفت که این نوع

فلسفه و جهان‌شناسی، اصولاً کوششی است برای تعیین این که چیست.»

(۲) ایونیا - دگرگونی‌های پیوسته جهان طبیعت - عنصر اولی همه اشیا

(۱) آتن - تغییرات عالم طبیعت - عنصر اولی همه اشیا

(۴) آتن - عنصر اولی همه اشیا - دگرگونی‌های پیوسته جهان طبیعت

(۳) ایونیا - عنصر اولی همه اشیا - تغییرات عالم طبیعت

۱۱۸- پارمنیدس چگونه به این نتیجه رسید که «نیستی» نمی‌تواند «وجود» داشته باشد؟

(۲) به واسطه حواس و ادراکات حسی

(۱) از طریق وحدت اضداد هراکلیتوس

(۴) از طریق امتناع اجتماع نقیضین

(۳) به واسطه امکان تفکر درباره نیستی

۱۱۹- کدام بیت با نظر «هراکلیتوس» درباره وحدت اضداد، مناسبتی ندارد؟

(۱) پس بنای خلق بر اضداد بود/ لاجرم ما جنگییم از ضر و سود

(۲) صلح اضداد است عمر این جهان/ جنگ اضداد است عمر جاودان

(۳) خلوت دل نیست جای صحبت اضداد/ دیو چو بیرون رود فرشته درآید

(۴) خاکم به باد می‌رود و آتشم به آب/ انشای صلح‌نامه اضداد می‌کنم

۱۲۰- از بررسی و مطالعه آثار تاری مانند اپانیس‌ها و گاتاها، بیش از همه موارد، به چه نتیجه‌ای می‌توان رسید؟

(۱) افکار مرتبط با موضوع حکمت و فلسفه کم و بیش در تمدن‌های قبل از یونان باستان، رواج داشت.

(۲) می‌توان برای دانش فلسفه و افکار فلسفی چه از نظر زمانی و چه از نظر مکانی، آغازی تعیین کرد.

(۳) اندیشه‌های ناب فلسفی و عقل‌گرایی نامدار، پیش از فیلسوفان دوره یونان باستان وجود داشته‌اند.

(۴) می‌توان برای آن‌چه که در طبیعت روی می‌دهد، توضیحی طبیعی و تبیینی عقلانی و منطقی ارائه داد.

روان‌شناسی

توجه: داوطلب گرامی، می‌توانید به سؤالات ۱۲۱ تا ۱۳۵ درس روان‌شناسی به صورت اختیاری پاسخ دهید.

۱۲۱- کدام عبارت زیر، نشان‌دهنده توصیف است؟

(۱) از روی معدل دانش‌آموزان می‌توان پیشرفت تحصیلی آن‌ها را برآورد کرد.

(۲) با استفاده از روش‌های مختلف تدریس می‌توان به بهبود آموزش کمک کرد.

(۳) یکی از دلایل ابتلا به اضطراب، ژنتیک است.

(۴) حمله پانیک نوعی حمله اضطرابی به شمار می‌رود.

۱۲۲- کدام فعالیت زیر با بقیه متفاوت است؟

(۱) زهرا به راحتی، دوستان خود را مورد قضاوت قرار می‌دهد.

(۲) احسان تصمیم دارد که رشته تحصیلی روان‌شناسی را برای ادامه تحصیل انتخاب کند.

(۳) میثم وقتی دوست خود را بعد از مدت‌ها دید، اشک شوق از چشمانش سرازیر شد.

(۴) مصطفی فکر می‌کند که مدیریت به ادامه همکاری با او علاقه‌ای ندارد.

۱۲۳- کدام پردازش زیر با بقیه متفاوت است؟

(۱) خرید لباس براساس رنگ آن

(۲) انتخاب دوچرخه براساس کیفیت آن

(۳) انتخاب کفش براساس سایز آن

(۴) خرید توپ براساس بزرگی آن

۱۲۴- به ترتیب هر یک از عبارت‌های زیر به کدام روش جمع‌آوری اطلاعات مربوط می‌شود؟

- برآورد میزان دقیق اضطراب در دانش‌آموزان
 - اطلاع یافتن از سابقه خانوادگی مراجع در مطب روان‌شناسی
 - بررسی رفتار کودک دارای اضطراب جدایی در مهد کودک
 - دریافت نظرات تعداد زیادی از خریداران یک فروشگاه در مورد کیفیت محصول جدید
- (۱) پرسش‌نامه - مصاحبه - آزمون - مشاهده
(۲) آزمون - مصاحبه - مشاهده - پرسش‌نامه
(۳) آزمون - پرسش‌نامه - مصاحبه - مشاهده
(۴) پرسش‌نامه - پرسش‌نامه - آزمون - مصاحبه

۱۲۵- کدام گزینه زیر در مورد دانشمند علوم تجربی صحیح است؟

- (۱) با ارائه نظریه، موقعیت‌های ناشناخته را شناسایی می‌کند.
- (۲) مواجهه او با مسائل علمی مانند فرد عادی است.
- (۳) هیچ‌گاه در مورد موضوعاتی که امکان مشاهده مستقیم ندارد، اظهار نظر نمی‌کند.
- (۴) مشاهده و تجربه، رکن اساسی روشی است که استفاده می‌کند.

۱۲۶- به ترتیب هر یک از ابیات زیر به کدام عامل مؤثر بر رشد اشاره دارد؟

- هیچ صیقل نگو نداند کرد / آهنی را که بدگهر باشد
 - گر نشیند فرشته‌ای با دیو / وحشت آموزد و خیانت و ریو
 - با بدان یار گشت همسر لوط / خاندان نبوتش گم شد
 - شمشیر نیک از آهن بد چون کند کسی؟ / ناکس به تربیت نشود ای حکیم کس
- (۱) محیطی - محیطی - وراثتی
(۲) وراثتی - وراثتی - وراثتی
(۳) محیطی - وراثتی - وراثتی
(۴) وراثتی - محیطی - محیطی

۱۲۷- اگر سارا در مهد کودک در کنار دوستان خود در گوشه‌ای از اتاق برای خودش نقاشی بکشد و سعید به دوستانش بگوید که فقط پسرها حق

دارند در بازی ما وارد شوند، کدام عبارت درست است؟

- (۱) سعید ۴ ساله و سارا ۱۰ ساله است.
- (۲) بازی سعید از نوع موازی و بازی سارا از نوع گروهی است.
- (۳) سارا در کودکی اول و سعید در کودکی دوم قرار دارد.
- (۴) بازی سارا به حوزه رشد اجتماعی و بازی سعید به حوزه رشد درک اخلاقی مربوط می‌شود.

۱۲۸- از دوازده سالگی تا بیست سالگی را با نام دوره نوجوانی می‌شناسیم، هر یک از مثال‌های داده شده به ترتیب به کدام یک از ابعاد مختلف رشد

در این دوره اشاره می‌کند؟

- بهره بردن پناه از احتمالات مختلف برای خرید یک انگشتر
- عرفان وقتی با دوست خود حرف می‌زند، ناگهان از کوره درمی‌رود.
- شادمهر با دوستانش که کارگر هستند، به ساختمانی که دوستانش در آن کار می‌کنند، می‌رود.
- شهرزاد در خلوتش می‌گوید: «به نظر خودم، من فردی بسیار دروغگو هستم.»

- (۱) رشد شناختی - رشد هیجانی - رشد اجتماعی - رشد اخلاقی
- (۲) رشد اجتماعی - رشد اجتماعی - رشد جسمانی - رشد هیجانی
- (۳) رشد جسمانی - رشد شناختی - رشد هیجانی - رشد اجتماعی
- (۴) رشد شناختی - رشد هیجانی - رشد جسمانی - رشد اخلاقی

۱۲۹- به ترتیب هر یک از عبارت‌های زیر، به کدام ویژگی هویت اشاره دارد؟

- حنا به عضو گروه ورزشی مدرسه خود شده است.
- مینا چهره خود را دوست ندارد.
- رضا حرفه وکالت را انتخاب کرده است.
- کیانا به خوبی رفتارهای مادرانه را از خود نشان می‌دهد.

- (۱) روانی - جنسی - اجتماعی - جنسی
- (۲) اجتماعی - جسمی - روانی - جنسی
- (۳) روانی - جنسی - روانی - روانی
- (۴) اجتماعی - جسمی - اجتماعی - روانی

۱۳۰- به ترتیب هر یک از عبارت‌های زیر به کدام خود اشاره دارد؟

- احسان دانش آموز کلاس دوم است.
 - محسن می‌خواهد یک مهندس موفق شود.
 - امیر شاگرد اول کلاس است.
 - فرزانه از وضعیت مالی مطلوبی برخوردار است.
 - الهام می‌خواهد که در آینده شغل مستقل خود را داشته باشد.
 - (۱) خود آرمانی - خود آرمانی - خود آرمانی - خود آرمانی - خود واقعی
 - (۲) خود واقعی - خود واقعی - خود واقعی - خود آرمانی - خود آرمانی
 - (۳) خود آرمانی - خود واقعی - خود آرمانی - خود واقعی - خود واقعی
 - (۴) خود واقعی - خود آرمانی - خود واقعی - خود واقعی - خود آرمانی
- ۱۳۱- کدام عبارت زیر، در مورد گشتالت درست است؟

- (۱) در نزد روان‌شناسان گشتالت، حافظه اهمیت زیادی دارد.
 - (۲) براساس نظر مکتب گشتالت، کل از جمع اجزا به دست می‌آید.
 - (۳) براساس نظر مکتب گشتالت، روش‌های کل‌نگر، درک جامعی ایجاد نمی‌کنند.
 - (۴) براساس نظر مکتب گشتالت، کل شامل روابط بین اجزا هم می‌شود.
- ۱۳۲- درست‌ی (ص) یا نادرستی (غ) هر یک از عبارت‌های زیر، به ترتیب در کدام گزینه آمده است؟
- اگر یک موضوع را بتوان با چند حس دریافت کرد، دریافت ما قوی‌تر است.
 - شواهد تجربی جدید نشان می‌دهد که علاوه بر ویژگی‌های حسی، ادراک به شدت از نوع پردازش افراد، تأثیر می‌پذیرد.
 - فاصله زمانی بین احساس، توجه و تمرکز آن قدر سریع است که ما آن را نادیده می‌گیریم.
- (۱) ص - ص - غ (۲) غ - ص - غ (۳) غ - غ - ص (۴) ص - غ - غ

۱۳۳- کارایی توجه در کدام گزینه زیر بیشتر از بقیه است؟

- (۱) تنیس بازی کردن و همزمان موبایل خود را چک کردن
- (۲) حل یک معمای پیچیده و همزمان حل یک معادله سخت فیزیک
- (۳) کارآموز اتاق عمل که در حین کار برای همکارش خاطره تعریف می‌کند.
- (۴) آشپزی کردن و همزمان سالاد درست کردن

۱۳۴- اگر در یک آزمایش از فردی خواسته شود با دیدن تصویر نارگیل دست راست خود را بالا ببرد، هر یک از عبارت‌های زیر به ترتیب، کدام موقعیت ردیابی علامت است؟

- تصویر آناناس را می‌بیند ولی دستش را بالا نمی‌برد.
- تصویر نارگیل را می‌بیند ولی دستش را بالا نمی‌برد.
- تصویر آناناس را می‌بیند و دستش را بالا می‌برد.

- (۱) ردّ درست - از دست دادن محرک هدف - هشدار کاذب
- (۲) هشدار کاذب - از دست دادن محرک هدف - ردّ درست
- (۳) از دست دادن محرک هدف - ردّ درست - هشدار کاذب
- (۴) ردّ درست - هشدار کاذب - از دست دادن محرک هدف

۱۳۵- به طور کلی، پدیده آمادہ‌سازی نشانگر کدام واقعیت زیر است؟

- (۱) محیط ما پر از محرک‌های مختلف است.
- (۲) حواس ما به وسیله محرک‌های بیرونی تحریک می‌شود.
- (۳) به همه آن‌چه که توجه داریم، آگاهی کامل نداریم.
- (۴) تمرکز با توجه متفاوت است.

تاریخ آزمون
جمعه
۱۴۰۴/۰۶/۱۴

دفترچه
شماره ۲

پاسخنامه پایه یازدهم رشته انسانی

دوره دوم متوسطه

سال تحصیلی ۱۴۰۵ - ۱۴۰۴

نام و نام خانوادگی:	شماره داوطلبی:
تعداد سؤالاتی که باید پاسخ دهید: ۱۳۵	مدت پاسخگویی: ۱۴۰ دقیقه

عناوین مواد امتحانی آزمون گروه آزمایشی علوم انسانی، تعداد سؤالات و مدت پاسخگویی

ردیف	مواد امتحانی	تعداد سؤال	وضعیت پاسخگویی	شماره سؤال از	مدت پاسخگویی
۱	ریاضی و آمار ۱	۲۰	اجباری	۱	۳۵ دقیقه
	ریاضی و آمار ۲	۱۰	اختیاری	۲۱	
۲	عربی زبان قرآن ۱	۱۵	اجباری	۳۱	۲۵ دقیقه
	عربی زبان قرآن ۲	۱۰	اختیاری	۴۶	
۳	اقتصاد	۱۵	اجباری	۵۶	۱۵ دقیقه
۴	علوم و فنون ادبی ۱	۱۰	اجباری	۷۱	۲۰ دقیقه
	علوم و فنون ادبی ۲	۱۰	اختیاری	۸۱	
۵	منطق	۱۵	اجباری	۹۱	۱۵ دقیقه
۶	فلسفه ۱	۱۵	اختیاری	۱۰۶	۱۵ دقیقه
۷	روان شناسی	۱۵	اختیاری	۱۲۱	۱۵ دقیقه

۱۱ ۲

$$\frac{\text{مجموع داده‌ها}}{\text{تعداد داده‌ها}} = \frac{\text{میانگین}}{15} \Rightarrow 20 = \frac{\text{مجموع داده‌ها}}{15}$$

$$\Rightarrow 20 \times 15 = 300 = \text{مجموع داده‌ها}$$

داده حذف شده را x فرض می‌کنیم. در این صورت داریم:

$$\frac{300-x}{15-1} = 19 \Rightarrow \frac{300-x}{14} = 19$$

$$\Rightarrow 300-x = 266 \Rightarrow 300-266 = x \Rightarrow x = 34$$

۱۲ ۴ جامعه آماری فقط یک مد دارد و آن هم ۱۸ است. پس الزاماً

داده‌های $2a-b$ و $5a+2b$ باید برابر ۱۸ باشند (زیرا عدد ۱۲ دارای دو بار تکرار است و عدد ۱۸ باید حداقل ۳ بار تکرار شود تا تنها مد جامعه گردد)

$$\begin{cases} 2a-b=18 \\ 5a+2b=18 \end{cases} \xrightarrow{\times 2} \begin{cases} 4a-2b=36 \\ 5a+2b=18 \end{cases}$$

$$9a = 54 \Rightarrow a = \frac{54}{9} = 6$$

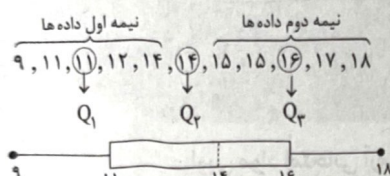
$$\Rightarrow 2(6)-b=18 \Rightarrow -b=18-12 \Rightarrow -b=6 \Rightarrow b=-6$$

و در نهایت:

$$a-b=6-(-6)=6+6=12$$

۱۳ ۴ ابتدا داده‌ها را به صورت صعودی مرتب کرده و با تعیین میانه و

چارک‌ها، نمودار جعبه‌ای را رسم می‌کنیم:

$$IQR = Q_3 - Q_1 = 14 - 11 = 3$$

و برای داده‌های داخل جعبه $\{15, 15, 14, 12, 14\}$ داریم:

$$\bar{x} = \frac{12+2(14)+2(15)}{5} = \frac{70}{5} = 14$$

$$\sigma^2 = \frac{(12-14)^2 + 2(14-14)^2 + 2(15-14)^2}{5} = \frac{4+0+2}{5} = \frac{6}{5} = 1.2$$

$$\Rightarrow \frac{\sigma^2}{IQR} = \frac{1.2}{3} = \frac{2/5}{10} = 0.24$$

۱۴ ۳

$$\text{میانگین} = \bar{x} = \frac{12+8+11+10+15+9}{6} = \frac{66}{6} = 11$$

بررسی گزینه‌ها:

(۱) وقتی انحراف معیار صفر باشد، یعنی همه داده‌ها با هم برابرند.

$$a=b=c=11$$

و چون میانگین اصلی داده‌ها نیز ۱۱ است، اضافه شدن چهار داده ۱۱ دیگر،

میانگین را تغییر نمی‌دهد.

(۲) اگر چهار داده با میانگین ۱۱ به داده‌ها اضافه شود، میانگین تغییر نمی‌کند.

ریاضیات

۱ در این بررسی:

کل بازیکنان تیم ملی والیبال ← جامعه آماری

۱۰ بازیکن انتخاب شده ← نمونه تصادفی

میانگین سنی تمام بازیکنان ← پارامتر

میانگین سنی ۱۰ بازیکن انتخابی ← آماره

۲ ۳ قطر دایره‌ها، تعداد بیماران، وزن، حقوق دریافتی - متغیرهای

کمی نسبتی هستند.

۳ ۳ بهترین روش برای بررسی «رنگ لباس افراد گذرنده» مشاهده است.

۴ ۴ تنها معیار گرایش به مرکز که از تغییرات بر روی تک‌تک داده‌ها

تأثیر می‌پذیرد، میانگین است.

۵ ۱ همه موارد صحیح می‌باشند.

۶ ۱ ابتدا باید داده a را بیابیم:

$$\text{میانگین} = \frac{\text{مجموع داده‌ها}}{\text{تعداد داده‌ها}} = \frac{4+5+7+a+6+4+8+10}{8} = 6.5$$

$$\Rightarrow \frac{a+44}{8} = 6.5 \Rightarrow a+44=52 \Rightarrow a=52-44=8$$

۸ = تعداد داده‌ها $\Rightarrow 4, 4, 5, 6, 7, 8, 8, 10 \rightarrow$ مرتب کردن داده‌ها

$$\text{میان} = \frac{\text{داده پنجم} + \text{داده چهارم}}{2} = \frac{6+7}{2} = 6.5$$

داده‌های ۷ و ۸ را حذف می‌کنیم:

$$4, 4, 5, 6, 10 \Rightarrow \text{تعداد داده‌ها} = 5 \Rightarrow \text{داده سوم} = 5$$

بنابراین میانه $5 = 6.5 - 5 = 1.5$ واحد کاهش می‌یابد.

۷ ۴ در متغیرهای کمی با مقیاس نسبتی، صفر به معنای نبود

ویژگی در فرد یا شیء است.

۸ ۱ طبق کار در کلاس صفحه ۹۵ کتاب درسی، گزینه (۱) صحیح است.

$$\bar{x} = \frac{(7 \times x) + (5 \times 40) + (4 \times 65) + (4 \times 55)}{7+5+4+4} = 55$$

$$\Rightarrow \frac{7x+200+260+220}{20} = 55 \Rightarrow 7x+680=1100$$

$$\Rightarrow 7x=1100-680 \Rightarrow 7x=420 \Rightarrow x=\frac{420}{7}=60$$

۱۰ ۱ قیمت در بازار اول ۵ عدد متوالی با میانگین ۸ هستند که

انحراف معیار آن‌ها $\sqrt{2}$ است. حال انحراف معیار قیمت در بازار دوم را به دست

می‌آوریم.

$$\bar{x} = \frac{9+8+7+9+7}{5} = 8$$

$$\Rightarrow \sigma = \sqrt{\frac{(9-8)^2 + (8-8)^2 + (7-8)^2 + (9-8)^2 + (7-8)^2}{5}}$$

$$= \sqrt{\frac{4}{5}} = \frac{2}{\sqrt{5}}$$

با توجه به این که انحراف معیار در بازار اول بیشتر است، پراکندگی هم در این

بازار بیشتر است. $(\sqrt{2} > \frac{2}{\sqrt{5}})$

۲۶ تعداد لیوان‌های رو به بالا را برابر A می‌گیریم. در وضعیت

فعلی $A=4$ است و باید به وضعیت مطلوب $A=0$ برسیم. چون در هر حرکت فقط سه لیوان را می‌توانیم تغییر وضعیت دهیم، حالت‌های زیر ممکن است رخ دهد:

سه لیوان را وارونه کنیم $A-3$

سه لیوان را رو به بالا کنیم $A+3$

یک لیوان را وارون و دو لیوان را رو به بالا کنیم $A+1$

دو لیوان را وارون و یک لیوان را رو به بالا کنیم $A-1$

پس برای این‌که از وضعیت $A=4$ به وضعیت $A=0$ برسیم:

۱) دو لیوان را وارونه و یک لیوان را رو به بالا قرار می‌دهیم:

$$A-1=4-1=3$$

۲) سه لیوان رو به بالا را وارونه می‌کنیم:

$$A-3=3-3=0$$

پس با دو حرکت می‌توانیم همه لیوان‌ها را وارونه کنیم.

۲۷ مراحل سه و پنج دارای اشکال است. در مرحله سوم از آن‌جا

که مقدار X را نمی‌دانیم، نمی‌توانیم طرفین را بر X تقسیم کنیم. در مرحله پنج

(با فرض درستی مراحل قبل) مقدار X برابر $\frac{1}{5}$ خواهد بود.

$$f(x)=k \Rightarrow \begin{cases} f(a+b)=k \\ f(a)=k \\ f(b)=k \end{cases}$$

$$\Rightarrow f(a+b)=f(a) \times f(b) \Rightarrow k=k \times k \Rightarrow k=k^2 \Rightarrow k^2-k=0$$

$$\Rightarrow k(k-1)=0 \Rightarrow \begin{cases} k=0 \\ k-1=0 \Rightarrow k=1 \end{cases}$$

پس حاصل ضرب مقادیر k برابر است با:

$$0 \times 1 = 0$$

۲۹ چون تابع f ثابت است، پس باید مؤلفه‌های دوم زوج مرتب‌ها

با هم برابر باشند و داریم:

$$m+1=n+1=2m-1 \Rightarrow \begin{cases} m+1=n+1 \Rightarrow m=n \\ m+1=2m-1 \Rightarrow m=2 \end{cases} \Rightarrow m=n=2$$

$$\Rightarrow f = \{(2,2), (1,2), (2,2)\}$$

$$f(2)f(2)-m=2 \times 2 - 2 = 2$$

$$f(x) = \frac{ax^2+bx-1}{3x^2-bx+2} = \text{ثابت} \Rightarrow \frac{a}{3} = \frac{2}{-b} = -\frac{1}{2}$$

$$\left. \begin{aligned} \frac{a}{3} = -\frac{1}{2} &\Rightarrow 2a = -3 \Rightarrow a = -\frac{3}{2} \\ \frac{2}{-b} = -\frac{1}{2} &\Rightarrow 2a = -3 \Rightarrow a = -\frac{3}{2} \end{aligned} \right\} \Rightarrow 2a - b = 2(-\frac{3}{2}) - 4 = -7$$

۲۸ می‌دانیم گزاره شرطی $q \Rightarrow p$ با عکس نقیض خود یعنی

$$p \Rightarrow \sim q$$

$$\frac{\sqrt{2} \text{ عددی گویا است}}{q} \quad \frac{\frac{1}{2} \text{ عددی گنگ باشد}}{p}$$

پس $p \Rightarrow \sim q$ به صورت زیر بیان می‌شود:

$$\frac{\sqrt{2} \text{ عددی گویا باشد (گنگ باشد)}}{\sim q} \quad \frac{\frac{1}{2} \text{ عددی گنگ نیست (گویا است)}}{\sim p}$$

۲۹ اگر گزاره درست باشد p نادرست است و از آن‌جا که

ترکیب دو شرطی $q \Rightarrow p$ نادرست است پس p و q نباید دارای ارزش

یکسانی باشند (پس q الزاماً درست است).

بررسی گزینه‌ها:

$$1) (p \vee \sim q) \wedge (p \Leftrightarrow q) \equiv (d \vee n) \wedge (d \Leftrightarrow d) \equiv d \wedge d \equiv d$$

$$2) (\sim q \Leftrightarrow \sim p) \wedge (\sim q \Rightarrow \sim p) \equiv (n \Leftrightarrow n) \wedge (n \Rightarrow n) \equiv d \wedge d \equiv d$$

$$3) (p \Rightarrow \sim q) \wedge q \equiv (d \Rightarrow n) \wedge d \equiv n \wedge d \equiv n$$

$$4) (\sim p \Rightarrow q) \vee \sim q \equiv (d \Rightarrow n) \vee d \equiv d \vee n \equiv d$$

بررسی گزینه‌ها:

$$1) (p \vee q) \vee r \equiv (T \vee F) \vee r \equiv T \vee r \equiv T$$

$$2) (q \Rightarrow p) \wedge r \equiv (F \Rightarrow T) \wedge r \equiv T \wedge r \equiv r$$

$$3) (p \Rightarrow q) \wedge r \equiv (T \Rightarrow F) \wedge r \equiv F \wedge r \equiv F$$

$$4) ((p \Rightarrow q) \Rightarrow r) \equiv ((T \Rightarrow F) \Rightarrow r) \equiv (F \Rightarrow r) \equiv T$$

ارزش گزاره گزینه (۲) به ارزش r بستگی دارد.

۲۴ $\sim q$ درست است، پس q نادرست است. طبق فرض $p \Rightarrow q$

درست است و q نادرست، پس p باید نادرست باشد. چون $p \vee r$ درست است

و p نادرست، پس r درست است.

۲۵ برای اثبات گزاره «حاصل ضرب دو عدد فرد همواره فرد است»

از اثبات مستقیم استفاده می‌کنیم:

$$\begin{aligned} \left\{ \begin{aligned} \text{عدد فرد اولی} &= 2n+1 \\ \text{عدد فرد دومی} &= 2m+1 \end{aligned} \right. &\Rightarrow (2n+1)(2m+1) = 4mn + 2n + 2m + 1 \\ &\text{فاکتور از ۲} \end{aligned}$$

$$= 2(\underbrace{2mn+n+m}_k) + 1 = 2k+1$$

و می‌دانیم $2k+1$ همواره عددی فرد است.

اما برای اثبات گزاره «اگر n^2 مضربی از ۳ باشد، آن‌گاه n نیز مضربی از ۳

است» از روش عکس نقیض استفاده می‌کنیم یعنی اثبات می‌کنیم اگر n

مضربی از ۳ نباشد، آن‌گاه n^2 نیز مضربی از ۳ نیست.

قاعده عکس نقیض:

$$(p \Rightarrow q) \equiv (\sim q \Rightarrow \sim p)$$

زبان عربی (اختصاصی)

■ گزینه صحیح را در پاسخ به ترجمه یا واژگان یا مفهوم یا گفتگو مشخص کن (۴۱ - ۴۳):

۴۱) ترجمه کلمات مهم:

کنت اسیر: حرکت می‌کردم، به راه می‌افتادم؛ ترکیب «کان» فعل مضارع «نه» صورت «ماضی استمراری» ترجمه می‌شود. [رد گزینه (۲)]
سیتاتی: خودروام، ماشینم [رد گزینه (۳)]
الرملي: ماسه‌ای [رد گزینه‌های (۱) و (۲)]
کان ... یخفرون: ... حفر می‌کردند، می‌کنند [رد گزینه (۳)]
العقال: کارگران [رد گزینه (۱)]

آبار: جاهایی؛ جمع است. [رد گزینه‌های (۱) و (۳)]

الماء: آب [رد گزینه (۳)]

۴۲) ترجمه کلمات مهم: أنشأ: پدید آورد / إشتغف: خواستار آباد کردن شد

بررسی سایر گزینه‌ها:

۲) در (← از) / قرارداد (← پدید آورد) / به آبادانی پرداختید (← خواستار آباد کردن شد؛ «إشتغف» صیغه مفرد مذکر غائب است).
۳) «أنشأ» ماضی است: پدید آورد / «إشتغف» نادرست ترجمه شده است.
۴) در (مانند گزینه (۲)) / قرار می‌دهد (مانند گزینه (۲)) / به آبادانی می‌پردازید (مانند گزینه (۲))

۴۳) ترجمه کلمات مهم: هذا السائل الأسود: این مایع سیاه [رد گزینه‌های (۲) و (۴)]

يُنقل: منتقل می‌شود، جابه‌جا می‌شود؛ فعل مضارع مجهول است. [رد گزینه (۱)]
الآبار: جاهه؛ جمع است. [رد گزینه (۲)]
القواني: بندرها؛ جمع است. [رد گزینه (۲)]
القصافي: پالایشگاه‌ها؛ جمع است. [رد گزینه (۱)]
الأنابيب: لوله‌ها؛ جمع است. [رد گزینه (۲)]
الناقلات: نفتکش‌ها [رد گزینه (۱)]
الوقود: سوخت [رد گزینه‌های (۱) و (۴)]

۴۴) ترجمه کلمات مهم: لا تسمع: شنیده نمی‌شود / التماسل: رفتار / الآخرين: دیگران

بررسی سایر گزینه‌ها:

۲) گاهی (← وقتی که) / ضمیر «ت» اضافی است. / نمی‌شنوند (← شنیده نمی‌شود؛ «لا تسمع» فعل مجهول و مفرد است) / شیوه‌ای (← شیوه‌ات) / «یا» آن اضافی است.
۳) نمی‌شنوند (مانند گزینه (۲)) / شیوه‌های رفتارت (← شیوه‌ات را در رفتار؛ «طريقة» مفرد است) / مردم (← دیگران)
۴) ضمیر «ت» (مانند گزینه (۲)) / روش تعامل (← روش‌ت را در تعامل)

۴۵) ۳) کان ... یجمع: جمع می‌کرد؛ ترکیب «کان» + فعل مضارع «به» صورت «ماضی استمراری» ترجمه می‌شود. هم‌چنین از آن‌جا که فعل «یجمع» به «الإنسان» (مفرد) منسوب است، به صورت مفرد ترجمه می‌شود. [رد سایر گزینه‌ها]

الإنسان: انسان مفرد و معرفه است [رد گزینه‌های (۲) و (۴)]

سطح: سطح [رد گزینه (۲)]

و استقیقة و استفاده می‌گردد به تعیت از «یجمع» به صورت «ماضی استمراری» ترجمه می‌شود [رد سایر گزینه‌ها]

أمور مختلفة: کارهای گوناگونی، کارهایی گوناگون؛ یک ترکیب وصفی نکره است. [رد گزینه‌های (۱) و (۴)]

۴۶) ۱) ترجمه گزینه‌ها:

۱) ایستگاه ۲) حشره‌کش

۳) مواد آرایشی ۴) کود شیمیایی

۴۷) ۴) ترجمه عبارت سؤال: «مجرمان از چهره‌شان شناخته می‌شود» مفهوم: «انسان‌های مجرم را به راحتی می‌توان از رنگ و رویشان و آشفگی وجودشان شناخت و پیدا کرد» این مفهوم به گزینه (۴) نزدیک است.

۴۸) ۴) ترجمه گزینه‌ها:

۱) سوخت (مواد سوختی) ماده‌ای است مانند بنزین، نفت و گاز؛

۲) مصرف همان کاربرد و استفاده است؛

۳) نگهداری همان محافظت از اشیا است؛

۴) سرازیری، مکانی بر ساحل دریاست که در کنارش کشتی‌ها دیده می‌شود؛

۴۹) ۳) ترجمه عبارت: «اتوبوس در ایستاد تا مسافران به سرویس‌های بهداشتی بروند»

ترجمه گزینه‌ها:

۱) بندر ۲) پالایشگاه

۳) ایستگاه ۴) سرازیری

۴۰) ۳) ترجمه عبارت سؤال: «در صبحانه چه چیزی می‌خوریم؟»

ترجمه گزینه‌ها:

۱) نان و مرغ ۲) شیر با مرغ

۳) نان و پنیر ۴) کره و بادمجان

۴۱) ۳) مفرد «مَصافي» (پالایشگاه‌ها) برابر است با «مَصَفَى» (پالایشگاه)

بررسی سایر گزینه‌ها:

۱) موعِد (وقت) ۲) أُنبوبة (لوله)

۴) بئر (چاه)

■ گزینه مناسب را در پاسخ به سؤال‌های زیر مشخص کن (۴۵ - ۴۲):

۴۲) ۱) بررسی گزینه‌ها:

۱) با توجه به معنی، «يُضْرَبُ» فعل مجهول است؛ در شجاعت به علی (ع) مثال زده می‌شود.

۲) «يُمَكِّنُ» امکان دارد و «يَنْقَطِعُ» قطع شود؛ فعل معلوم است.

۳) «تَجَمَّعَ» جمع شد؛ فعل معلوم است.

۴) «فَرِحَ» شاد شد؛ فعل معلوم است.

دقت کنید که فعل‌های لازم را با فعل مجهول اشتباه نگیرید.

۴۳) ۱) نایب فاعل در گزینه‌ای یافت می‌شود که فعل مجهول در آن باشد.

«يُسَمَّى» (نامیده می‌شود) فعل مضارع مجهول و «هذا» نایب فاعل آن است.

■ متن زیر را با دقت بخوان سپس مناسب با آن به سؤالات زیر پاسخ بده (۵۲ - ۵۰):

خر حیوانی اهلی است که انسان از قدیمی ترین دوران‌ها از آن برای سوار شدن و باربری استفاده کرده است. خر گردنی بلند و گوش‌هایی بزرگ و ذمی کوتاه دارد و آن شبیه اسب (نر) است، اما از نظر اندازه، کوچک‌تر. خر از باهوش ترین حیوانات به شمار می‌آید، چون کافی است که یک‌بار از راهی قدم بردارد تا در طول زندگی‌اش آن را به خاطر بسپارد، و همچنین برخی آن را لجباز توصیف می‌کنند، چون اگر کشاورز باری سنگین را بر پشت خرش قرار دهد، حیوان با آن حرکت نمی‌کند!

۵۰ ۱ ترجمه عبارت سؤال: «درباره خر گزینه نادرست را مشخص کن»

ترجمه و بررسی گزینه‌ها:

(۱) ترجمه: در حماقت و کودنی برای آن ضرب‌المثل زده می‌شود، زیرا او هوشی ندارد (نادرست است، در متن به صراحت آمده که از باهوش ترین حیوانات است.)

(۲) ترجمه: در قرن‌های گذشته مردم از آن برای جابه‌جایی استفاده می‌کردند! (درست است: للركوب والحمل)

(۳) ترجمه: خرها حیواناتی اهلی هستند که به کشاورزان در کارهایشان کمک می‌کنند! (درست است!)

(۴) ترجمه: شبیه اسب (نر) است اما با آن در بسیاری از ویژگی‌ها تفاوت دارد! (درست است.)

۵۱ ۲ ترجمه عبارت سؤال: «چگونه استدلال می‌شود که خر از

باهوش ترین حیوانات است؟»

بررسی و ترجمه گزینه‌ها:

(۱) ترجمه: زیرا او شبیه اسب (نر) است و اسب (نر) بهره‌هوشی دارد! (X)

(۲) ترجمه: زیرا او مکانی را که در زمانی دور از آن گذشته است به یاد می‌آورد! (✓)

(۳) ترجمه: زیرا او می‌فهمد و باری سنگین‌تر از خودش را حمل نمی‌کند! (X)

(۴) ترجمه: زیرا او لجباز است و نمی‌گذارد که صاحبش به او ستم کند! (X)

■ گزینه نادرست را در اعراب و تحلیل صرفی مشخص کن (۵۲):

۵۲ ۲ ترجمه عبارت سؤال: «کبیرتان» مثنی مؤنث است، هم‌چنین

معرب است نه مبنی!

■ گزینه صحیح را در پاسخ به سؤالات زیر مشخص کن (۵۳ - ۵۵):

۵۳ ۱ «ل» و «مُلَمَّعات» صحیح‌اند.

۵۴ ۳ بررسی گزینه‌ها:

(۱) «فَهَامَة»: بسیار فهمیده ← بسیاری صفت

(۲) «الرَّزَاق»: بسیار روزی‌دهنده ← بسیاری صفت

(۳) «النَّظَارَة»: عینک ← ابزار و وسیله

(۴) «ضَبَّار»: بسیار بردبار ← بسیاری صفت

۵۵ ۱ «أهدى» فعل ماضی است؛ هم‌چنین «أَزْرق» با این‌که بر وزن

«أَفْعَل» است، نمی‌تواند اسم تفضیل باشد، چون بر رنگ دلالت می‌کند.

بررسی سایر گزینه‌ها:

(۲) أَحْسَن: اسم تفضیل

(۳) أَعْلَى: اسم تفضیل

(۴) أَعْلَى: اسم تفضیل

رسمی سایر گزینه‌ها:

«كَوْنُوهِي» بفا می‌کند فعل مضارع معلوم و «الذَّائِبِينَ» قاعل آن است.

«تَسْأَلُ» کمک می‌کند فعل مضارع معلوم و «هَذَا» قاعل آن است.

«يَحْمِلُ»: شگفته می‌کند فعل مضارع معلوم و «تِلْكَ» قاعل آن است.

۴۶ ۳ «يَكْرَهُ» یک فعل مجهول است: «أَسْتَقْبَلُ» (مضارع باب

عَمِلَ) و «يَجْتَنِبُ» (مضارع باب «اِفْتَعَلَ») و «يَخْرُجُ» فعل معلوم هستند.

جمله: «سخنی را تأیید می‌کنم که از زبانی خارج می‌شود که صاحبش از

بغ دوری می‌کند پس این شخص در آخرت گرمای داشته می‌شود»

۴۵ ۴ «سَمِعْتُ» (داده خواهد شد) فعل مستقبل مجهول است.

سایر گزینه‌ها به ترتیب: «أَوَّاهُ» (ادامه می‌دهم)، «تَكْرَمُ» (اکرام می‌کند)، و

«يُعْظِمُ» (بزرگ نمی‌دارد) فعل معلوم هستند.

■ گزینه صحیح را در جواب برای ترجمه یا مفهوم مشخص کن (۴۹ - ۴۶):

۴۶ ۲ ترجمه کلمات مهم: خَيْرُ أَصْدِقَائِكَ: بهترین دوستان / قَسَن:

ی است که / يُؤْتِيكَ: تو را ترجیح می‌دهد / عَلى نَفْسِهِ: بر خودش /

مَحَلِّكَ: تو را نصیحت می‌کند / فِى غَيْبِكَ: در مورد غیبت / يَحْفَظُكَ: از تو

داری می‌کند، از تو پاسداری می‌کند / فِى غَيْبِكَ: در نبود تو (نبودنت)

سایر گزینه‌ها:

«أَصْدِقَاء» جمع است، زائد بودن «همان»، «نَفْسُ» را فدا می‌کند» ترجمه

بِرِّكَ عَلَى نَفْسِهِ نیست.

«خَيْر»: بهترین؛ نه برترین (برترین = أَفْضَلُ)، «نَفْسُ» بر تو تأثیر گذارد»

ست است.

باختار ترجمه با عبارت سؤال تفاوت دارد، «عیبی که داری» ترجمه غلطی

«در زمان غیبت (← در غیبت)»

۳ ترجمه کلمات مهم: بُنِیْ: پسرکم / الصَّلَاة: نماز / أَمْسَرَ: و

بده

سایر گزینه‌ها:

رَم (← پسرکم)، نمازت (← نماز)

ی‌ها (← خوبی؛ «المعروف» مفرد است)، زشتی‌ها (← زشتی؛

«مفرد است»)

مِن (← پسرکم)، دعوت کن (← دستور بده)

۲ در این گزینه، «داشتن و انجام» معادلی ندارند و اضافی

أعمال الخیر = کارهای خوب» نه «بهترین کار»!

۴ ترجمه عبارت سؤال: «با تکبر رویت را از مردم برگردان»

زینه‌ها:

وقتی به کسی خوبی می‌کنی، نباید بر سر طرف مقابل مَنّت بگذاری

ن تعریف کنی.

• حال و موقعیت ظاهری ملاک قضاوت نیست.

• که از انسان بد، دوری کنیم.

• ارجح سؤال به مفهوم «فروتنی» اشاره کرده است.

۶۱ الف) رشد به معنای افزایش تولید است. بنابراین مفهومی کلی

می‌باشد.

ب) در اقتصاد گاهی افزایش شاخص رشد یک کشور با افزایش درآمد آن معادل در نظر می‌گیرند.

ج) تولید ناخالص داخلی ایران، جمع تمام تولیداتی است که شرکت‌ها و افرادی که در ایران فعالیت می‌کنند آن‌ها را تولید کرده‌اند. حتی اگر بخشی از این تولید متعلق به خارجی‌ها باشد.

۶۲ ۱

مقدار کالا در سال جاری = GDP به قیمت اسمی (جاری)
قیمت کالا در سال جاری ×

$$1395 \text{ GDP اسمی سال} = (400 \times 10,000) + (1000 \times 2000) = 6,000,000 \text{ تومان}$$

$$1396 \text{ GDP اسمی سال} = (500 \times 10,000) + (1100 \times 2000) = 8,200,000 \text{ تومان}$$

$$1397 \text{ GDP اسمی سال} = (600 \times 10,000) + (1200 \times 2000) = 10,800,000 \text{ تومان}$$

سال ۱۳۹۵ به عنوان سال پایه می‌باشد.

قیمت کالا در سال پایه × مقدار کالا در سال جاری = GDP به قیمت واقعی

$$1395 \text{ GDP واقعی سال} = (400 \times 10,000) + (1000 \times 2000) = 6,000,000 \text{ تومان}$$

توجه: در سال پایه (۱۳۹۵) میزان تولید به قیمت واقعی (پایه) برابر خواهد بود با میزان تولید به قیمت جاری.

$$1396 \text{ GDP واقعی سال} = (500 \times 10,000) + (1100 \times 2000) = 7,200,000 \text{ تومان}$$

$$1397 \text{ GDP واقعی سال} = (600 \times 10,000) + (1200 \times 2000) = 8,400,000 \text{ تومان}$$

تولید کل به قیمت جاری = میزان افزایش تولید کل ناشی از قیمت
تولید کل به قیمت پایه -

$$1396 \text{ میزان افزایش تولید ناشی از قیمت سال} = 8,200,000 - 7,200,000 = 1,000,000 \text{ تومان}$$

$$1397 \text{ میزان افزایش تولید ناشی از مقدار سال} = 10,800,000 - 8,400,000 = 2,400,000 \text{ تومان}$$

تولید کل به قیمت پایه = میزان افزایش تولید کل ناشی از مقدار تولید
میزان تولید سال مورد نظر به قیمت سال پایه -

$$1395 \text{ میزان افزایش تولید ناشی از مقدار سال} = 7,200,000 - 6,000,000 = 1,200,000 \text{ تومان}$$

$$1395 \text{ میزان افزایش تولید ناشی از مقدار سال} = 8,400,000 - 6,000,000 = 2,400,000 \text{ تومان}$$

توجه: افزایش تولید ناشی از مقدار بیانگر رشد می‌باشد.

۶۳ ۳

$$\text{الف) سهم دهک پنجم: } x - 3 = 6 \Rightarrow 6 + 3 = 9$$

$$\text{سهم دهک سوم: } 100 - (2 + 3 + 5 + 9 + 13 + 14 + 15 + 16 + 18) = 5$$

$$\text{ب) سهم دهک هفتم از درآمد ملی: } 85,000 \times 14\% = 11,900$$

اقتصاد ۸

۵۶ الف) ابتدا باید هزینه‌ها را محاسبه و آن‌ها را با هم جمع کنیم:

هزینه مسکن

هزینه حمل و نقل

هزینه درمان

هزینه خوراک

$$\Rightarrow 7 + 2/5 + 4/5 + 4 = 11.8 \text{ میلیون تومان}$$

حال می‌توانیم درصد هر دسته را محاسبه کنیم:

$$\frac{\text{کل هزینه دسته}}{\text{کل هزینه}} \times 100$$

$$\text{مسکن} = \frac{7}{11.8} \times 100 = 59$$

$$\text{حمل و نقل} = \frac{2/5}{11.8} \times 100 = 14$$

$$\text{هزینه خوراک} = \frac{4}{11.8} \times 100 = 34$$

ب)

$$\text{میلیون تومان } 3 = 21 - 18 = \text{هزینه‌ها} - \text{درآمد} = \text{پس‌انداز}$$

۵۷ ۱ اقتصاد یکپارچه و مستقل هماهنگ با لایه‌های دینی،

اجتماعی و فرهنگی کشور در اوایل حکومت صفویه شکل گرفت.

ایران در دوران قاجار، فرصت طلایی برای جبران کاستی‌های خود را از دست داد.

در دوره پهلوی، اجرای برنامه‌های موسوم به انقلاب سفید، آخرین صدمه را به کشاورزی و اقتصاد روستایی زد. در این دوران دولت حضوری گسترده در عرصه اقتصاد کشور داشت و توانست سازمان و تشکیلات خود را نوسازی کند و شکل جدیدتری به خود بگیرد؛ در عین حال، نظام نوینی در مالیات‌ستانی و وادج‌بندی کشور پدید آمد.

۵۸ ۴ در دوره پهلوی، دولت با هدف ایجاد توسعه در کشور به اجرای

برج‌های عمرانی متعدد پرداخت و به این ترتیب، بخشی از درآمدهای نفتی سور، صرف ساخت و ساز شد. بسیاری از کارخانجات بزرگ و زیرساخت‌های عتی در این دوران ساخته شد؛ با این حال ساختارهای اساسی اقتصاد و نیز زیر سلطه و برنامه‌ریزی بیگانگان قرار گرفت و دستیابی به توسعه و غیرممکن شد.

۳ الف) کشور مستقل ارتباط خود را با سایرین کاهش نمی‌دهد،

۱ آن‌ها از روی اقتدار و تدبیر روابط برقرار می‌کند.

اقتصاد مقاومتی، از فرصت‌های خارجی استفاده می‌شود، نه این‌که به کیه شود.

۴ الف) ایران به دلیل وسعت و پهنای جغرافیایی،

ری از منابع طبیعی و قرار گرفتن در چهارراه بین‌المللی، از دوران جایگاه ویژه‌ای در اقتصاد جهان داشته است.

حاتی که اقتصاددانان با استفاده از آن‌ها بر مقاوم‌سازی اقتصاد تأکید می‌کنند:

۱- اقتصادی ۲- استحکام اقتصادی ۳- تاب‌آوری اقتصادی ۴- پایداری

طبق بیان کتاب درسی شاخص‌های توسعه انسانی در کنار شاخص‌های رشد، تصویر مناسب‌تری از پیشرفت یک کشور ارائه می‌کند، اما این تصویر از پیشرفت کامل نیست زیرا شاخص‌های دیگری مانند مبارزه با فساد، بهبود کسب و کار، رشد علم و فناوری، موضوعات محیط زیستی و پیشرفت‌های فرهنگی و معنوی در ارزیابی از پیشرفت در نظر گرفته نمی‌شوند.

ج) مراحل بودجه‌بندی ۱- مشخص کردن میزان درآمد از هر منبع درآمدی ۲- فهرست کردن هزینه‌های ثابت و متغیر ۳- مقایسه مجموع درآمدها و هزینه‌ها ۴- کاهش هزینه‌های غیرضروری و شناسایی فرصت‌ها در جهت افزایش درآمد

۷۰ ۳

+ میزان درآمدی که فرد در پایان سال برایش باقی مانده است $\times \frac{20}{100} = \text{مخس}$
(ارزش اقلام مصرفی که خریده ولی مصرف نکرده است)

$$\Rightarrow 3,500,000 = \frac{20}{100} \times (15,000,000 + x)$$

$$350,000,000 = 3,000,000 + 20x$$

$$\Rightarrow 350,000,000 - 3,000,000 = 20x$$

$$\Rightarrow 50,000,000 = 20x$$

$$\Rightarrow x = \frac{50,000,000}{20} = 2,500,000$$

+ مجموع درآمد باقی‌مانده برای فرد $y =$

ارزش اقلام خریداری شده و مصرف‌نشده

$$\Rightarrow 15,000,000 + 2,500,000 = 17,500,000 \text{ تومان}$$

علوم و فنون ادبی

۷۱ ۴ در این دوره سه عامل باعث پیشرفت زبان و ادبیات فارسی شد:

۱- گرایش شاهان در جلب عالمان و ادیبان به دربار؛

۲- لشکرکشی‌ها و فتوحات غزنیان و سلجوقیان؛

۳- توسعه مدارس و مراکز تعلیم.

۷۲ ۳ «جمال‌الدین عبدالرزاق اصفهانی» نماینده شعر حوزه

جغرافیای فارس و نواحی مرکزی ایران در نیمه دوم قرن ششم است که اصطلاحاً «عراق عجم» نامیده می‌شد.

۷۳ ۳ «آوردن مترادف‌ها و توصیف‌های فراوان» از ویژگی‌های

اصلی نثر این دوره است.

۷۴ ۳ منظور از نثر فنی، آوردن آرایه‌های ادبی فراوان، امثال و اشعار

گونگون از عربی و پارسی و اصطلاحات علمی است. دوره رواج این‌گونه نثر، قرن ششم هجری است و نخستین نمونه آن، کتاب «کلیله و دمنه» از ابوالمعالی نصرالله منشی است که (در سال ۵۳۶ ه.ق.) در اواسط نیمه اول قرن ششم تألیف شد.

۷۵ ۳ واژگان قافیه: دمنند، مرهمند / حروف اصلی: «ت م» / حروف

الحاقی: «ت ند» / الگوی ساخت: م + ص + حرف الحاقی

بررسی سایر گزینه‌ها:

(۱) واژگان قافیه: گسستیم، برستیم / حروف اصلی: «ت ست» / حروف

الحاقی: «یم» / الگوی ساخت: م + ص + حرف الحاقی

(۲) واژگان قافیه: برداشتیم، پنداشتیم / حروف اصلی: «ا شت» / حروف

الحاقی: «یم» / الگوی ساخت: م + ص + حرف الحاقی

(۴) واژگان قافیه: دوختند، سوختند / حروف اصلی: «و خت» / حروف الحاقی:

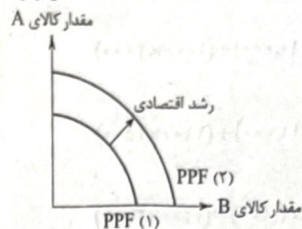
«ت ند» / الگوی ساخت: م + ص + حرف الحاقی

۶۴ ۱ الف) گاهی درآمدهای مردم برای به دست آوردن شاخص دهکده قبل ثبت نیست. به همین دلیل، اقتصاددانان برای به دست آوردن اختلاف درآمدی، اختلاف هزینه‌های را محاسبه می‌کنند. در این حالت، هزینه خانوار نماینده درآمد آن است.

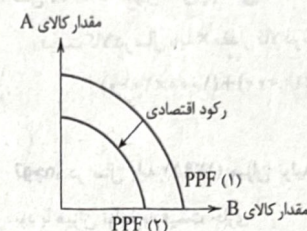
ب) جزء اول: نرخ باروری، جزء سوم: شاخص‌های پایداری محیطی، از مؤلفه‌هایی هستند که در گزارش‌های توسعه انسانی منعکس می‌شود.

ج) به مجموع تولید همه کالاها و خدمات نهایی تولیدشده توسط مردم یک کشور، چه در داخل و چه در خارج، تولید ملی می‌گویند.

۶۵ ۲ رشد اقتصادی به کشور، این امکان را می‌دهد تا غذا و کالای بیشتری تولید کند؛ بنابراین حرکت منحنی به سمت بالا است، مانند شکل زیر:

رکود نقطه مقابل رشد و پیشرفت است، پس حرکت منحنی به سمت پایین است.

۶۶ ۴ اجزای مهم اقتصاد زندگی عبارت‌اند از: ۱- دخل: فعالیتی که

به درآمدزایی منتهی می‌شود. ۲- خرج: فعالیت‌های مرتبط با برنامه‌ریزی مخارج و شیوه‌های مصرف ۳- حفظ و رشد درآمد: شامل راه‌های پس‌انداز و سرمایه‌گذاری

۶۷ ۳ بررسی سایر گزینه‌ها:

(۱) ایران باستان

(۲) صفویه

(۴) پهلوی

۶۸ ۴ بررسی عبارت نادرست:

ب) خمس، سهم امام و سهم سادات است نه زکات.

۶۹ ۲ الف) تلاش اندیشمندان داخلی در جهت یافتن الگوی بومی

پیشرفت به منظور یافتن الگویی است که با شرایط فرهنگی، اقلیمی و تاریخی کشور سازگار باشد و بتواند راه روشنی را پیش پای مردم ما قرار دهد.

ب) مؤلفه‌هایی نظیر میزان امید به زندگی در بدو تولد، میانگین سال‌های تحصیل، سرانه درآمد ناخالص ملی تشکیل‌دهنده شاخص توسعه انسانی است.

علاوه بر این، مؤلفه‌هایی نظیر نرخ باروری، نابرابری‌های جنسیتی، دسترسی به آب آشامیدنی سالم، بهداشت عمومی، شاخص‌های فقر و پایداری محیطی (مثل انرژی‌های تجدیدشونده و فسیلی، کاهش آلاینده‌های محیط زیست و گازهای گلخانه‌ای، نقصان منابع طبیعی و تغییرات نواحی جنگلی)، در گزارش‌های توسعه انسانی منعکس می‌شود.

۸۵ بررسی سایر گزینه‌ها:

- (۱) بوی رخ
(۲) لب به آب / جان بیدلان به آتش / لب به کوب / لب طاقان به شیشه
(۳) آتش خمار (اضافه تشبیه)

۸۶ بررسی سایر گزینه‌ها:

- (۱) هم‌جو / چون
(۲) مانند
(۳) مانند

۸۷

- (۲) «ستایش عشق» از ویژگی‌های فکری سبک عراقی و
«ستایش خرد» از ویژگی‌های فکری سبک خراسانی است

بررسی سایر گزینه‌ها:

- (۱) روحیه یهلونی و حماسی: سبک خراسانی / روحیه عرفانی و اخلاقی: سبک عراقی
(۲) معشوق آسمانی: سبک عراقی / گرایش به غم: سبک عراقی
(۳) گرایش به شادی: سبک خراسانی / معشوق زمینی: سبک خراسانی

۸۸

- (۳) این مورد از «ویژگی‌های زبانی» سبک عراقی است

۸۹

- (۲) در مقدمه کتاب ظفرنامه شامی، که قدیمی‌ترین تاریخ نوشته شده درباره تیمور است، می‌خوانیم: «امیر تیمور به من دستور داد که ساده بنویسم؛ به طوری که عامه مردم بفهمند»

۹۰

- (۴) مفهوم مشترک بیت سؤال و گزینه (۴): لازمه وصال معشوق، نفی وجود مادی است. / لزوم ترک خود

مفهوم سایر گزینه‌ها:

- (۱) هر کسی لیاقت عشق را ندارد / انسان اشرف مخلوقات است.
(۲) دوام عشق نزد عاشق / خوش‌باشی
(۳) تقدیرگرایی

منطق

۹۱

- (۲) دو قضیه مذکور در صورت سؤال، رابطه تناقض دارند. در رابطه تناقض هر دو قضیه همزمان کاذب نیستند و همزمان هم صادق نیستند، بلکه حتماً یکی از آن‌ها صادق و دیگری قطعاً کاذب است.
دو قضیه نقیض، همزمان صادق نخواهند بود؛ یعنی با هم جمع نمی‌شوند، چون جمع همزمان دو قضیه نقیض یعنی صادق بودن همزمان هر دو قضیه و این امر محال است.

۹۲

- (۳) دو قضیه متداخل از نظر موضوع، محمول و کیفیت یکسان‌اند اما از نظر کمیت متفاوت هستند.

بررسی سایر گزینه‌ها:

- (۱) در قسمت اول، از کذب قضیه جزئی، کذب قضیه کلی به دست می‌آید.
(۲) در قسمت دوم، اگر قضیه اصلی کلی کاذب باشد، قضیه جزئی صدق و کذبش نامشخص خواهد بود.
(۳) در قسمت اول، اگر قضیه اصلی، جزئی صادق باشد، قضیه کلی صدق و کذبش نامشخص خواهد بود.

۳ مثل در آتش» در این گزینه ردید است

۴ مقام دل‌گشایش جمع (قالبه دوم) جمع (قالبه اصلی) است /

۵ مثل در آتش شمع (قالبه دوم) جمع (قالبه اصلی) است

۱ وازسای «محنت» و «زاری» تنها هیوزند و سجع «متوازن»

بررسی سایر گزینه‌ها:

۱ وازسای و «محنت» متوازی

۲ وازسای و «زاری» متوازی

۳ وازسای و «محنت» متوازی

۴

جان	ما	را	صفای	خود	ده
↓	↓	↓	↓	↓	↓
دل	ما	را	هوای	خود	دم

۴ در این گزینه، همه واژه‌ها سجع «متوازی» دارند. در سایر

گزینه‌ها آرایه «موازنه» دیده می‌شود.

ز	بالایم	و	بالا	می‌رویم
↓	↓	↓	↓	↓
ز	دریایم	و	دریا	می‌رویم

۱ سبک عراقی از اوایل قرن هفتم تا اوایل قرن دهم به مدت

سال، سبک غالب ادب فارسی شد.

۴ وضعیت زبان و ادبیات فارسی در این دوره، مثل بسیاری از

های دیگر، با دوره‌های پیش از خود متفاوت شد و به نوعی دچار

تغییرات اساسی گردید؛ چرا که بسیاری از دانشمندان و ادیبان کشته و یا

شدند و دیگر از دربارهای ادب‌دوست و خاندان‌های فرهنگ‌پرور خبری

۲ سیاه و غدیر: U - U / تمجید و آسیب: - - U / آهن و

- - / برادری و مخالفت: U - U -

سایر گزینه‌ها:

U - U / پایدار: U - U / باران: - - / گسستگی: U - U -

U - - / سردار: U - U / پایان: - - / کشیدگی: U - U -

U - U / دلسوز: - - U / غزل: U - / غزل خوانی: U - -

۳

ت	جای	ن	ه	ب	و	م	ر	ث	ی	ن	ش	ب	و
U	U	U	U	U	U	U	U	U	U	U	U	U	U
↓	↓	↓	↓	↓	↓	↓	↓	↓	↓	↓	↓	↓	↓
ل	من	ز	ب	ر	ث	ن	ش	ب	و	م	ر	ث	ی
U	U	U	U	U	U	U	U	U	U	U	U	U	U
↓	↓	↓	↓	↓	↓	↓	↓	↓	↓	↓	↓	↓	↓
ل	من	ز	ب	ر	ث	ن	ش	ب	و	م	ر	ث	ی

تغییر کمیت مصوت کوتاه به بلند

۹۷ ۱ با توجه به این که قضیه «بعضی الف ب است» کاذب است، متداخل آن یعنی «هر الف ب است»، کاذب خواهد بود، چون در تداخل از کذب قضیه جزئی، کذب قضیه کلی به دست می آید.

هم چنین قضیه «بعضی الف ب است» کاذب است بنابراین نقیض آن «هیچ الف ب نیست» صادق خواهد بود و عکس مستوی قضیه حاصل یعنی «هیچ ب الف نیست»، صادق خواهد بود، چون در عکس مستوی اگر قضیه اصلی صادق باشد، عکس مستوی آن نیز صادق خواهد بود.

۹۸ ۱ نتیجه موجبه جزئی از قیاس های معتبر شکل اول، سوم و چهارم به دست می آید اما از شکل دوم به دست نمی آید، چون تمام نتایج در شکل دوم، سالبه جزئی یا سالبه کلیه است.

۹۹ ۲ چون نتیجه قیاس گزینه (۲) براساس تداخل، سالبه جزئی (بعضی الف ج نیست) است، در نتیجه عکس مستوی لازم الصدق ندارد.

بررسی سایر گزینه ها:

(۱) نتیجه این قیاس «بعضی ب ج است» می باشد و متداخل دارای عکس مستوی لازم الصدق است.

(۳) نتیجه این قیاس «بعضی ب ج است» می باشد و متداخل دارای عکس مستوی لازم الصدق است.

(۴) اگرچه نتیجه این قیاس «بعضی ب ج نیست» دارای عکس مستوی لازم الصدق نیست، اما این نتیجه براساس تداخل به دست نیامده است و نتیجه اولیه قیاس است.

۱۰۰ ۴ براساس مقدمات قیاس، نسبت بین سه مفهوم «الف»، «ب» و «ج» در گزینه (۴) نمی تواند درست باشد. چون براساس مقدمه دوم «هیچ ج ب نیست» اما در این شکل «ج» و «ب» اشتراک دارند.

بررسی سایر گزینه ها:

۱، ۲ و ۳ با توجه به این که در گزینه (۱)، مفاهیم «ج» و «الف» دارای نسبت تساوی هستند، پس قضیه «بعضی ج الف است» براساس تداخل درست است. هم چنین براساس گزینه (۲) «ج» و «الف» رابطه عموم و خصوص من وجه دارند، پس قضیه «بعضی ج الف است» درست است؛ و براساس گزینه های (۱)، (۲) و (۳) مفاهیم «ب» و «ج» رابطه تباین دارند. پس قضیه «هیچ ج ب نیست» صحیح است. هم چنین با توجه به گزینه (۳)، مفاهیم «الف» (مفهوم خاص) و «ج» (مفهوم عام)، رابطه عموم و خصوص مطلق دارند. پس قضیه «بعضی ج الف است» درست است.

۱۰۱ ۴ گزینه (۴)، یک قضیه شخیصه است. بنابراین موضوع قضایای شخیصه همیشه علامت مثبت (+) می گیرند و محمول قضایا اعم از شخیصه و محصوره به کیفیت قضیه بستگی دارد. در قضایای موجبه، محمول علامت منفی (-) و در قضایای سالبه محمول علامت مثبت (+) می گیرد. در این قضیه محمول علامت مثبت (+) می گیرد، چون قضیه سالبه است.

بررسی سایر گزینه ها:

(۱) قضیه شخیصه است. بنابراین موضوع قضایای شخیصه همیشه علامت مثبت (+) می گیرد اما چون قضیه موجبه است، محمول آن علامت منفی (-) می گیرد.
(۲) قضیه سالبه جزئی است. در نتیجه چون سور قضیه جزئی است، موضوع علامت منفی (-) و چون قضیه سالبه است، محمول علامت مثبت (+) می گیرد.
(۳) قضیه سالبه جزئی است. در نتیجه چون سور قضیه جزئی است، موضوع علامت منفی (-) می گیرد و چون قضیه سالبه است، محمول علامت مثبت (+) می گیرد.

۹۳ ۲ در گزینه (۲) دو قضیه رابطه تداخل با هم دارند. در تداخل از صدق قضیه جزئی نمی توان صدق قطعی قضیه کلی را پذیرفت.

بررسی سایر گزینه ها:

(۱) این دو قضیه رابطه تناقض با هم دارند. در تناقض از صدق و یا کذب هر یک از قضایا به صدق یا کذب قطعی قضیه دیگر می توان رسید.
(۳) این دو قضیه، رابطه عکس مستوی با هم دارند. در عکس مستوی اگر صدق قضیه اصلی را بپذیریم، ناگزیر باید صدق عکس مستوی آن را نیز بپذیریم.
(۴) این دو قضیه رابطه تضاد با هم دارند. در تضاد اگر قضیه اصلی کاذب باشد، قضیه متضاد آن صدق و کذبش قطعی نیست بلکه ممکن است صادق و یا کاذب باشد.

۹۴ ۲ نقیض قضیه «هر ج الف است» عبارت است از قضیه «بعضی ج الف نیست». در نتیجه خود این قضیه چون سالبه جزئی است دارای عکس مستوی لازم الصدق نیست تا دارای عکس مستوی لازم الصدق باشد.

بررسی سایر گزینه ها:

(۱) نقیض قضیه «هیچ الف ب نیست» عبارت است از قضیه «بعضی الف ب است» و این قضیه (بعضی الف ب است) دارای عکس مستوی لازم الصدق «بعضی ب الف است» می باشد.

(۳) نقیض قضیه «بعضی ب د نیست» عبارت است از قضیه «هر ب د است» و این قضیه (هر ب د است) دارای عکس مستوی لازم الصدق «بعضی د ب است» می باشد.
(۴) نقیض قضیه «بعضی ج ب است» عبارت است از قضیه «هیچ ج ب نیست»، و این قضیه (هیچ ج ب نیست) دارای عکس مستوی لازم الصدق «هیچ ج ب نیست» می باشد.

۹۵ ۳ قضایای جزئی تضاد ندارند تا از طریق تضاد آن ها، قضیه ای به دست بیاید.

بررسی سایر گزینه ها:

(۱) عکس مستوی قضیه موجبه جزئی «بعضی ب الف است» عبارت است از قضیه موجبه جزئی «بعضی الف ب است».
(۲) نقیض قضیه سالبه کلیه «هیچ الف ب نیست»، عبارت است از قضیه موجبه جزئی «بعضی الف ب است».
(۴) عکس مستوی قضیه موجبه کلیه «هر ب الف است»، قضیه موجبه جزئی «بعضی الف ب است» خواهد بود.

۹۶ ۴ قضایای کلی که دارای تضاد هستند عبارتند از موجبه کلیه (هر الف ب است) و سالبه کلیه (هیچ الف ب نیست)، متضاد آن ها به ترتیب عبارتند از: هیچ الف ب نیست. / هر الف ب است. حال متداخل آن ها به ترتیب عبارتند از: بعضی الف ب نیست. / بعضی الف ب است. قضایای حاصل دارای کمیت یکسان و کیفیت متفاوت هستند.

بررسی سایر گزینه ها:

(۱) دارای کمیت یکسان (هر دو جزئی هستند) و کیفیت متفاوت (یکی از آن ها موجبه و دیگری سالبه است) هستند؛ بعضی الف ب است. بعضی الف ب نیست.
(۲) نقیض قطعی قضایای «بعضی الف ب است» و «بعضی الف ب نیست» به ترتیب عبارتند از: «هیچ الف ب نیست» و «هر الف ب است».
(۳) موجبه جزئی دارای عکس مستوی لازم الصدق است اما سالبه جزئی عکس مستوی لازم الصدق ندارد.

فلسفه

۱۰۶ ۲ در سال بعد تفکر و اندیشه‌های روزانه که و می‌گه سؤال‌های خاصی خودنمایی می‌کند که می‌تواند ساعتی طولانی ما را به خود مشغول سازند و به تفکر وادار نمایند. از قبیل این‌که: «مقصود ما از آزادی چیست؟ سرانجام ما انسان‌ها چه می‌شود؟ آغاز و انجام جهان چگونه است؟ چنین سؤال‌هایی که معمولاً در دو حوزه انسان و جهان مطرح می‌شوند، نسبت به سؤالات دیگر از قبیل این سؤال که «جهان از چه موادی تشکیل شده است؟» بنیادی‌تر و اساسی‌تر هستند و سؤال‌هایی فلسفی به شمار می‌روند.

بررسی سایر گزینه‌ها:

۱ و ۴) این سؤال که «جهان از چه موادی تشکیل شده است؟» یک سؤال علمی است و از طریق علوم تجربی و روش تجربی می‌توان به آن پاسخ داد بنابراین نمی‌توان آن را بنیادی‌تر از سؤال «آغاز و انجام جهان چگونه است؟» دانست.

۳) سؤال «آغاز و انجام جهان چگونه است؟» یک سؤال فلسفی است و در مسائل فلسفی که به اصل و اساس جهان و انسان مربوط هستند، نمی‌توان از حواس یا آزمایش بهره برد و یا از ابزاری مانند میکروسکوپ و تلسکوپ کمک گرفت. در این موارد فقط باید به توانایی عقل و استدلال‌های عقلی تکیه کرد و با تفکر و تعقل و تجزیه و تحلیل دانسته‌ها به حل مسئله و کشف مجهول نزدیک شد.

۱۰۷ ۲ گفته می‌شود فیثاغورس برای نخستین بار واژه فلسفه را به کار برد.

نکته: سقراط واژه فلسفه را عمومی کرد و بر سر زبان‌ها انداخت؛ نه این‌که آن را برای نخستین بار به کار برده باشد.

بررسی سایر گزینه‌ها:

۱) واژه فلسفه در ابتدا شامل همه علوم بنیادین و غیربنیادین بوده است.
۳) فلسفه ریشه یونانی دارد؛ نه ریشه عربی.
۴) فلسفه به معنای «دوستداری دانایی» است.

۱۰۸ ۱ برای کسب دانش در علوم می‌تواند فیزیک، شیمی، زیست‌شناسی، اقتصاد و جامعه‌شناسی، از روش‌های تجربی استفاده می‌کنیم. اما در مسائل فلسفی که به اصل و اساس جهان و انسان مربوط هستند، نمی‌توان از حواس یا آزمایش بهره برد و یا از ابزاری مانند میکروسکوپ و تلسکوپ کمک گرفت. (نوع مسائل فلسفه و علوم طبیعی اقتضا می‌کند که برای حل آن‌ها از روش‌های متفاوت استفاده شود). در این موارد فقط باید به توانایی عقل و استدلال‌های عقلی تکیه کرد و با تفکر و تعقل و تجزیه و تحلیل دانسته‌ها به حل مسئله و کشف مجهول نزدیک شد. مسائل فلسفی، از جهت روش، مانند مسائل ریاضی هستند که استفاده از حواس و ابزار به حل آن‌ها کمک نمی‌کند و فقط با عملیات فکری و استدلالی باید به جواب مسئله‌ها دست یافت. (روش تجربی قلمرو خاص خود را دارد و در دانش فلسفه و مسائل ریاضیات کاربردی ندارد و بنابراین روش اثبات مسائل فلسفه برخلاف علوم دیگر، روشی کاملاً عقلی، فکری و استدلالی است.)

۱۰۹ ۳ اگر مقدمه اول را نقیض کنیم یک قیاس معتبر شکل دوم به دست خواهد آمد.
بعضی الف ب است. هر ج ب است. ∴ بعضی الف ج نیست.

بررسی سایر گزینه‌ها:

۱) اگر از عکس مستوی مقدمه اول استفاده کنیم، قیاس نامعتبر «بعضی ب الف است. هر ج ب است» تشکیل می‌شود، زیرا حد وسط در هر دو مقدمه علامت منفی خواهد گرفت.

۲) قیاس متشکل از متداخل مقدمه دوم عبارت است از قیاس نامعتبر «هر الف الف ب است. بعضی ج ب است. ∴ بعضی الف ج است» زیرا حد وسط در هر دو مقدمه علامت منفی خواهد گرفت.

۴) قیاس متشکل از نقیض متضاد مقدمه دوم عبارت است از قیاس «هر الف ب است. بعضی ج ب است. ∴ بعضی الف ج است» که نامعتبر خواهد بود، چون حد وسط باز هم در هر دو مقدمه علامت منفی می‌گیرد.

۱۱۰ ۲ وقتی موضوع هر دو مقدمه قیاس اقترانی، در نتیجه قیاس حذف شده باشد، آن قیاس حتماً شکل دوم نیست. اگر فقط محمول مقدمه اول در نتیجه حاضر باشد، آن قیاس قطعاً شکل اول یا دوم نخواهد بود، بلکه شکل سوم یا چهارم خواهد بود.

شکل اول: هر الف ب است. هیچ ب ج نیست. ∴ هیچ الف ج نیست.
شکل دوم: هر الف ب است. هیچ ج ب نیست. ∴ هیچ الف ج نیست.
شکل سوم: هر الف ب است. هیچ الف ج نیست. ∴ بعضی ب ج نیست.
شکل چهارم: هر الف ب است. بعضی ج الف است. ∴ بعضی ب ج است.

۱۱۱ ۱ در هر دو شکل اول و دوم، اگر مقدمه دوم کلیه اعم از موجبه کلیه و یا سالبه کلیه نباشد، قیاس نامعتبر خواهد بود. البته در هر دو شکل باید سایر شرایط دیگر قیاس هم رعایت شده باشد.

بررسی سایر گزینه‌ها:

۲) در یک قیاس معتبر شکل اول، مقدمه اول باید موجبه باشد. اما در شکل دوم چنین الزامی وجود ندارد بلکه یکی از مقدمات (اول یا دوم) باید موجبه و دیگری باید سالبه باشد. البته در هر دو شکل باید سایر شرایط دیگر قیاس هم رعایت شده باشد.

۳) در کلیه قیاس‌های معتبر شکل اول و دوم، اگر نتیجه قیاس جزئی (موجبه یا سالبه) باشد، قطعاً یکی از مقدمات جزئی خواهد بود. پس اگر هر دو مقدمه قیاس کلی باشند، دارای نتیجه کلی خواهند بود و براساس قاعده تداخل نتیجه جزئی آن قیاس‌ها نیز معتبر خواهد بود.

۴) در یک قیاس معتبر شکل اول چون مقدمه اول باید موجبه باشد پس حد وسط که محمول است، علامت منفی می‌گیرد. اما در شکل دوم اگر مقدمه اول موجبه باشد، علامت منفی و اگر سالبه باشد، علامت مثبت می‌گیرد.

۱۱۲ ۳ در گزینه (۳) حد وسط از لحاظ لفظ و معنا کاملاً تکرار شده است.

بررسی سایر گزینه‌ها:

۱) حد وسط از لحاظ لفظ کاملاً تکرار نشده است. در مقدمه اول حد وسط «دوست آزاد» و در مقدمه دوم «آزاد» است.

۲) حد وسط از لحاظ لفظ کاملاً تکرار نشده است. در مقدمه اول حد وسط «مساوی ب» و در مقدمه دوم «ب» است.

۴) حد وسط از لحاظ لفظ کاملاً تکرار نشده است. در مقدمه اول حد وسط «حارای هوش شناختی» و در مقدمه دوم «هوش شناختی» است.

بررسی سایر گزینه‌ها:

(۲) نمی‌توان گفت که لیبرالیسم به منافع و حقوق عمومی توجه ندارد، بلکه باید گفت که لیبرالیسم بر اولویت و تقدم حقوق و مصالح فرد بر جامعه تأکید می‌کند. (۳) هم گزینه «تزامم حقوق و مصالح افراد جامعه» و هم گزینه «تسجام حقوق جمعی با حقوق فردی» به مکتب لیبرالیسم و سوسیالیسم ارتباطی ندارد.

۱۱۳ (۳)

برخی آدم‌ها کمتر به امور مانند حقیقت انسان و جهان می‌اندیشند (یعنی افراد کم‌اندیش) و به همان اندازه‌ای که از دور و برشان آموخته‌اند قناعت می‌کنند (یعنی دارای منبع معتبر برای آموخته‌های فلسفی خود نیستند)، در نتیجه در انتخاب هدف نیز دقت نظر چندانی ندارند و بیشتر دنباله‌روی دیگران‌اند.

بررسی سایر گزینه‌ها:

(۱) افرادی که بیشتر دنباله‌روی دیگران‌اند، کمتر به امور فلسفی مانند حقیقت انسان و جهان می‌اندیشند. بنابراین کلمه «غیرمتفکر» در گزینه (۱) و کلمه «فاقد نگرش فلسفی» در گزینه (۲)، نادرست است.

(۴) عبارت «افرادی که گاهی بدون این‌که دقت کنند، در زندگی خود، باوری را می‌پذیرند» به کسانی که بیشتر دنباله‌روی دیگران‌اند، مربوط نمی‌شود.

۱۱۴ (۳)

عموم مردم در مسائل بنیادین فلسفی می‌اندیشند و نظر می‌دهند؛ پس این‌گونه نیست که صرفاً فلاسفه به آن‌ها بپردازند.

بررسی سایر گزینه‌ها:

(۱) تمثیل غار افلاطون، مثالی برای «استقلال در اندیشه» و «رهایی از عادت‌های غیرمنطقی» است و ارتباطی با «دوری از مغالطه‌ها» ندارد.

(۲) فلسفه از دانش منطق کمک می‌گیرد تا با کاستن از مغالطه‌ها، اندیشه‌های فلسفی درست را از غلط تشخیص دهد؛ پس این مورد مربوط به «دوری از مغالطه‌ها» می‌باشد؛ نه «رهایی از عادت‌های غیرمنطقی». در واقع در رهایی از عادت‌های غیرمنطقی، با رفتارهایی کار داریم که طبق عادت پذیرفته شده‌اند، نه اندیشه‌های فلسفی.

(۴) فلسفه از انسان‌ها می‌خواهد تا عادت‌های نادرستی که پشتوانه عقلی ندارند را کنار بگذارند؛ نه همه عادت‌ها.

۱۱۵ (۲)

در تمثیل غار افلاطون، شخصی تنومند، یکی از زندانیان را به دهانه غار می‌کشد که این شخص تنومند در فلسفه، نماد مرشد و راهنما است.

بررسی سایر گزینه‌ها:

(۱) براساس تمثیل غار افلاطون، مواجهه با حقیقت، تدریجی است.

(۳) باقی ماندن در نادانی، راحت و کنار گذاشتن آن و مواجهه با حقیقت، دردناک است.

(۴) مردمی که به نادانی عادت کرده‌اند، سخنان فیلسوفان را خنده‌آور تلقی کرده و آن را نمی‌پذیرند.

۱۱۶ (۱)

افلاطون در کتاب جمهوری در خصوص تمثیل غار می‌گوید: غاری را در زیر زمین در نظر بیاورید که در آن مردمانی به بند کشیده شده و توانایی حرکت و جابه‌جایی ندارند. روی این مردم به دیوار جلو، و پشتشان به دهانه غار است. این زندانیان هرگز بیرون را ندیده‌اند و جز روبه‌روی خود را نمی‌بینند. از این عبارت می‌توان استنباط کرد که چه فردی که زنجیر خود را پاره می‌کند و چه کسانی که اسیر زنجیر می‌مانند، در ابتدا و از قدیم در درون غار اسیر بوده‌اند و این امر وجه تشابه آن‌ها است، اما وقتی زندانی آزاد شده از غار برای هدایت دوستان درون غار خود می‌رود تا حقیقت آشکار شده را برای آن‌ها بازگو کند، همه آن‌ها حرف او را خنده‌دار تلقی کرده و به یکدیگر می‌گویند او از غار بیرون رفت و با خراب شدن و از دست دادن بینایی‌اش برگشت. این رفتار آن‌ها بیانگر شتابزدگی آن‌ها است.

۱۱۹ (۱) معرفت‌شناسی توانایی انسان در شناخت هستی را مورد

مطالعه قرار می‌دهد. بنابراین معرفت‌شناسی به مباحثی از قبیل این‌که موجودی عادی عادی است یا غیرعادی، نمی‌پردازد.

بررسی سایر گزینه‌ها:

(۳) در هستی‌شناسی، کار یک فیلسوف به دست آوردن قوانین و احکام کلی و عام مربوط به خود هستی و وجود است. در حالی که در معرفت‌شناسی، کار یک فیلسوف همانا بررسی توانایی انسان در شناخت هستی و ابزارهای این شناخت است.

(۴) هم گزاره‌های مربوط به وجودشناسی و هم گزاره‌های مربوط به معرفت‌شناسی، بنیادی‌ترین و کلی‌ترین گزاره‌ها به شمار می‌روند.

(۴) از آن جایی که معرفت به وجود، فروع پس امکان شناخت آن است؛ پس نمی‌توان گفت که درک گزاره‌های مربوط به وجودشناسی مقدم بر درک گزاره‌های مربوط به معرفت‌شناسی است.

۱۱۰ (۱)

دانش فلسفه دارای یک بخش اصلی و تعدادی بخش‌های فرعی است. بخش اصلی به منزله ریشه و اساس فلسفه است و بخش‌های فرعی در حکم شاخه‌های آن‌اند. بخش اصلی و ریشه‌ای فلسفه که بنیادی‌ترین مسائل فلسفی در آن قرار می‌گیرند، به دو بخش تقسیم می‌شود: ۱- هستی‌شناسی، که درباره قوانین و احکام کلی و عام حاکم بر هستی و وجود بحث می‌کند. ۲- معرفت‌شناسی، که توانایی انسان در شناخت هستی را مورد مطالعه قرار می‌دهد.

بررسی سایر گزینه‌ها:

(۲) بحث‌هایی مانند امکان شناخت، چگونگی شناخت و ابزار شناخت، مباحث اختصاصی معرفت‌شناسی (نه هستی‌شناسی) است.

(۳) شاخه‌های فلسفه همان فلسفه‌های مضاف هستند. هستی‌شناسی و معرفت‌شناسی جزء بخش اصلی و ریشه‌ای فلسفه هستند.

(۴) سؤال از چیستی معرفت، در دانش معرفت‌شناسی و سؤال از چیستی هستی، در دانش هستی‌شناسی صورت می‌گیرد.

۱۱۱ (۳)

در دیدگاه اصالت توأمان فرد و جامعه، جامعه یک روح جمعی است و فراتر از افرادی است که کنار یکدیگر زندگی می‌کنند؛ پس نباید گفت که جامعه فراتر از یک روح جمعی است.

بررسی سایر گزینه‌ها:

«در دیدگاه اصالت فرد، منافع افراد بر منافع جامعه تقدم دارد، پس ابتدا به واقع افراد و سپس به منافع جامعه توجه می‌شود.

در دیدگاه اصالت جامعه، جامعه چیزی فراتر از مجموعه افرادی است که در یک‌دیگر زندگی می‌کنند و دارای شخصیتی مستقل است.

تعاونی‌های اقتصادی و مدارس دولتی، تأمین‌کننده منافع جمعی هستند؛ در دیدگاه اصالت جامعه مورد توجه قرار می‌گیرند.

۱۱۲ (۱)

آنان که به اصالت فرد اعتقاد دارند، همواره منافع و مصلحت بر منافع جامعه مقدم دانسته و در برنامه‌ریزی‌های فرهنگی و اقتصادی ر آن، بیشتر به منافع و رشد فرد توجه دارند و در سیاست نیز معتقد برالیسم» هستند که تأمین‌کننده آزادی‌های فردی است. اما آنان که اصالت قائل‌اند، برنامه‌های فرهنگی و اقتصادی و اجتماعی آنان، مسویی اجتماعی دارد و منافع جمع را در اولویت قرار می‌دهند و در تیز به «سوسیالیسم» اعتقاد دارند که تأمین‌کننده منافع جمعی است.

۱۱۴ در دیدگاه پارمینیدس، حواس نمی‌توانند به ما کمک کنند تا به این نتیجه برسیم که هستی چیست. بلکه تنها با تفکر عقلی می‌توان به این برگ رسید.

۱۱۵ از نظر پارمینیدس، هستی نمی‌تواند وجود داشته باشد زیرا تفکر دربارۀ آن مستلزم وجود آن است و این یک تناقض است.

۱۱۶ ۴ طبق نظریۀ وحدت اضداد هراکلیتوس، نیروی که با خود ضد هستند، می‌توانند با یکدیگر جمع شوند (البته باید توجه داشت که خصمیت هراکلیتوس از این نوع تضادها تضادهای منطقی نیستند که میانضاد تضاد ذاتی است و اجتماعشان غیرممکن باشد) مثلاً دانسته بودیم هم سرلانی است و هم سرایشی درباره یک لیوان که تا نصف آن آب است هم می‌توان گفت نیم لیوان خالی است و هم می‌توان گفت نیم آن پر است و این دو جمله تضادی با یکدیگر ندارند پس وجود این تضاد است که جهان را می‌سازد و گریزی از ستیز و تضاد نیست. اما در بیت «خلوت دل نیست جای صحبت اضداد» دیو جو بیرون رود قرشته درآید» نه تنها چنین مطلبی برداشت نمی‌شود بلکه حفظ می‌گوید هم‌نشینی اضداد در یک محل که حرام خاص است، شغلی نیست به عبارت دیگر، از نظر حافظ، نه‌اختلاف دل جای هم‌نشینی ناموافقان و بیگانگان نیست، تنها آن‌گاه که دیو از دل بیرون برود قرشته در آن فرود می‌آید.

لیات سایر گزینه‌ها با وحدت اضداد تناسب دارند.

بررسی سایر گزینه‌ها:

۱) از نظر هراکلیتوس، وجود این تضاد است که جهان را می‌سازد و گریزی از ستیز و تضاد نیست. مولوی نیز بر این باور است که جهان هستی در اثر تضاد آفریده شده است. اگر در این جهان سودی هست، ضرر و زیانی نیز هست.

۲ و ۴) این ابیات به وحدت اضداد اشاره دارند.

۱۲۰ ۱ در تمدن‌های باستانی دیگر، مانند تمدن‌های چین، هند، بین‌النهرین و مصر نیز که پیش از تمدن یونان شکل گرفته‌اند، کم و بیش حکمت و فلسفه رواج داشته و آثاری که حکایت از تفکر در مسائل بنیادین هستی داشته باشند، به جای مانده است، مانند اوپانیشاده‌ها که شامل متون متعدد هندو است و گاتاها که سروده‌های زرتشت می‌باشد.

بررسی سایر گزینه‌ها:

۲) برای دانش فلسفه نمی‌توان از نظر زمانی آغازی تعیین کرد. همان‌طور که نمی‌توان گفت فلسفه ابتدا در کدام سرزمین پدید آمده است. البته این سخن درباره همه دانش‌ها صادق می‌کند.

۳) قبل از یونان باستان، آثاری که حاکی از اندیشه‌های ناب فلسفی و عقل‌گرایان نامدار باشد، سراغ نداریم.

۴) توضیح عقلانی تغییرات طبیعت در آثار فیلسوفان دوره یونان باستان، قابل مشاهده است، نه در آثاری مانند اوپانیشاده‌ها و گاتاها.

روان‌شناسی

۱۲۱ ۴ در گزینه (۴)، جمله پانیک توصیف شده است.

بررسی سایر گزینه‌ها:

۱) پیش‌بینی

۳) تبیین

۱۲۲ ۳ هر سه گزینه (۱)، (۲) و (۴) شناخت هستند زیرا قابل مشاهده مستقیم نیستند، اما گزینه (۳) رفتار است زیرا اشک ریختن قابل مشاهده است.

بررسی سایر گزینه‌ها:

۱) وقتی اندکی از آتش به غار به درون غار می‌رود و به اطرافش خود می‌گوید: «آتش من به غار من می‌آید» صرفاً سازه‌ای است، حرف او را سوار نمی‌کنند و حاضر به تغییر ذهنیت خود نسبت به سازه‌های درون غار نمی‌شوند. پس عدم ذهنیت خود هر هنگام مواجهه با حقیقت از وجود تعارض (نه تشابه) آن به دست می‌آید.

۲) وقتی که زنجیر خود را پاره نکرده‌اند، باور نکرده‌اند که آن‌چه تا به حال می‌دانستیم صرفاً سازه‌ها است. پس نمی‌توان اعتراف به سایه بودن آشنایی درون غار را از وجود تشابه آن دو دانست.

۳) وقتی که زنجیر خود را پاره نکرده‌اند، حاضر نشدند که از تاریکی غار به روشنایی بیرون از غار منتقل شوند. پس نمی‌توان انتقال از تاریکی غار به روشنایی بیرون از غار را از وجود تشابه آن دو دانست.

۱۱۷ ۲ رادگاه فلسفه یونانی، بخشی بود از سرزمین یونان باستان واقع در غرب آسیای صغیر (کشور ترکیه کنونی) که «ایونیا» نامیده می‌شد. در این‌جا بود که در حدود شش قرن پیش از میلاد، مباحث فلسفی پایه‌گذاری شد و اولین فیلسوفان یونان پا به عرصه وجود گذاشتند. در آغاز شکل‌گیری فلسفه، آن‌چه بیش از هر چیز، این اندیشمندان را به خود مشغول می‌داشت، دگرگونی‌هایی بود که پیوسته در جهان طبیعت رخ می‌داد. آن‌ها کوشش می‌کردند تا به دیدگاهی دست یابند که بتوانند به درستی این دگرگونی‌ها را از نظر عقلی، تحلیل کنند. تالس که مانند دیگر اندیشمندان آن دوره به دنبال یافتن مبدأ تغییرات و دگرگونی‌ها بود، عقیده داشت که آب اولین عنصر و پایه و اساس سایر چیزهاست و همه‌چیز، در نهایت، از آب ساخته شده است. اما در نظر فیثاغورس، اصول ریاضی درباره تمام موجودات صادق است و اعداد و اصول اعداد، همان عناصر اولی همه موجودات هستند.

بررسی سایر گزینه‌ها:

۱ و ۴) اندیشمندانی که تاکنون از آن‌ها (جهان‌شناسان و اندیشمندان ایونی) سخن گفتیم، عموماً در قسمتی از آسیای صغیر که آن روزها جزء سرزمین یونان بود، زندگی می‌کردند و هنوز در آتن، خبری از دانشمندان بزرگ نبود. اما به تدریج دیدگاه این دانشمندان، آتن، پایتخت یونان را هم تحت تأثیر قرار داد و آتن به مرکز نظریات گوناگون و اختلافات فکری تبدیل شد. پس زادگاه فلسفه یونان، ایونیا است نه آتن.

۳) جهان‌شناسی ایونی اصولاً کوششی است برای تعیین این‌که عنصر اولی همه اشیا چیست؟ یا به عبارت دیگر؛ مبدأ و منشأ تغییرات عالم طبیعت چیست؟

۱۱۸ ۴ پارمینیدس برخلاف هراکلیتوس، می‌گفت که هستی، یک امر واحد ثابت است و حرکت و شدن ندارد. او می‌گفت در جهان واقع، نیستی راه ندارد و نمی‌توان گفت «نیستی، هست»، زیرا این جمله تناقض‌آمیز است. ما با یک واقعیت بدون تغییر و جودان و فناپذیر روبه‌رو هستیم. البته از طریق حواس نمی‌توان به این واقعیت رسید. تنها با تفکر عقلی است که این حقیقت را می‌توان دریافت. پس این سخن که «نیستی، هست» مستلزم تناقض است.

بررسی سایر گزینه‌ها:

۱) پارمینیدس برخلاف هراکلیتوس به یک واقعیت بدون تغییر و جودان و فناپذیر معتقد بود، در حالی‌که هراکلیتوس تغییر دائمی و وحدت اضداد را اصل بنیادین جهان می‌دانست. پس نمی‌توان گفت که پارمینیدس از طریق وحدت اضداد هراکلیتوس به این نتیجه رسید که «نیستی» نمی‌تواند «وجود» داشته باشد.

شامهر با دوستش که کارگر هستند به ساختمانی که دوستش در آن کار می‌کند می‌رود - این جمله مفهومی است و دانش‌آموز باید ویژگی‌های رشد اجتماعی را بداند تا بتواند به این سؤال پاسخ دهد. تمایل و گرایش نوجوان به گروه همسالان است که علاقه دارد با دوستش باشد پس بیانگر رشد اجتماعی است.

شهرزاد در خلوتش می‌گوید: «به نظر خودم، من فردی بسیار دروغگو هستم.»
- جملاتی از قبیل این که: «من فردی بسیار دروغگو هستم»، «من فردی صادق و مهربان هستم» یا «من آدمی دیندار و انسان‌دوست هستم» یا «من فقط به مصالح خودم اهمیت می‌دهم و مسائل دیگران به من مربوط نیست» همگی اشاره دارند به ویژگی رشد اخلاقی که از ویژگی‌های رشد در دوره نوجوانی است.
بریم که در یک جدول، ویژگی‌های رشد در دوره نوجوانی مربوط به این سؤال رو با هم ببینیم:

- از ویژگی‌های این بخش، فرضیه‌سازی در نوجوانان است. - برای اولین بار در این دوره، تفکر فرضی شکل می‌گیرد. - نوجوانان فرضیه‌سازی می‌کنند و در پیش‌بینی یک موقعیت، از احتمالات مختلف بهره می‌برند. - مبنای استدلال در دوره کودکی، واقعیت‌های ملموس و بیرونی است.	رشد شناختی
- تغییرات فیزیولوژیکی و هورمونی در دوره نوجوانی، باعث می‌شود که تحریک‌پذیری نوجوانان افزایش یابد و حالات هیجانی آنان را به سرعت تغییر دهد. - هیجانات منبع رفتارهای مثبت و سازنده هستند. - در صورت هدایت نشدن و به کارگیری غلط هیجانات، به رفتارهای مخرب و پرخطر منجر می‌شوند. - لازم است مهارت‌هایی را بیاموزیم که بتوانیم هیجان‌های خود را در جهت صحیح به کار بگیریم؛ مهارت‌هایی از قبیل کنترل خشم و ورزش کردن.	رشد هیجانی
- رشد اجتماعی در دوره نوجوانی، مانند دیگر ابعاد، دستخوش تغییر می‌شود. - در این دوره هم خود نوجوان و هم اطرافیان وی احساس می‌کنند که گرایش نوجوان به گروه همسالان خیلی بیشتر از سابق شده است و در کنار همسالان بودن برای نوجوان بسیار لذت‌بخش است. - رشد اجتماعی دوره نوجوانی به این معنی نیست که نوجوان به ارتباط با والدین و یا خواهر و برادرهای خود علاقه‌ای ندارد.	رشد اجتماعی
- تحول اخلاقی و ارزشی در دوره نوجوانی بیش از هر دوره دیگری است. - رشد سریع شناختی در نوجوانی و جوانی باعث می‌شود که فرد بهتر بتواند درباره مسائل اخلاقی، ارزشی و دینی قضاوت کند و واکنش دقیق‌تری نشان دهد. - در دوران نوجوانی، روابط اجتماعی و همچنین بروز احساس خودمختاری و استقلال نسبت به والدین، در مقایسه با دوران کودکی بیشتر می‌شود و زمینه‌های رشد ارزش‌های اخلاقی در وی افزایش می‌یابد.	رشد درک اخلاقی در دوره نوجوانی

۱۲۳ ۲ در گریه‌های (۱) و (۲) پردازش از نوع انفرادی است. اما

در گریه (۲) پردازش مفهومی است.

۱۲۴ ۲ آزمون برای اندازه‌گیری دقیق یک مفهوم یا سازه است.

در مطب روان‌شناسی و برای اطلاع یافتن از سوابق خانوادگی افراد، بهترین روش جمع‌آوری اطلاعات، مصاحبه با خود فرد است. تا اطلاعات عمیق به دست آید.

بررسی رفتار کودک در محیط طبیعی و ثبت هیجانات و عواطف افراد به وسیله مشاهده امکان‌پذیر است.

برای دریافت نظر تعداد زیادی از افراد، بهترین روش جمع‌آوری اطلاعات، پرسش‌نامه است که به صورت جمعی در اختیار افراد قرار گیرد.

۱۲۵ ۴ مشاهده و تجربه، رکن اساسی روش علمی یا روش تجربی

است که مورد استفاده دانشمندان علوم تجربی است.

بررسی سایر گزینه‌ها:

(۱) دانشمند علوم تجربی با طرح مسئله، موقعیت‌های ناشناخته و مجهول را شناسایی می‌کند.

(۲) دانشمند برخلاف فرد عادی، به صورت منظم و قاعده‌مند با مسائل علمی مواجه می‌شود.

(۳) برخی از دانشمندان علوم تجربی، با ورود به حیطه موضوعاتی که امکان مشاهده مستقیم و تجربی آن‌ها وجود ندارد، به اظهار نظر درباره چنین موضوعاتی می‌پردازند.

۱۲۶ ۴ بیت اول اشاره به عوامل وراثتی دارد، یعنی ذات بد را هیچ چیز

تغییر نمی‌دهد.

بیت دوم اشاره به عوامل محیطی دارد، یعنی همنشینی با بدن.

بیت سوم اشاره به عوامل محیطی دارد، یعنی همنشینی با بدن.

بیت چهارم اشاره به عوامل وراثتی دارد، یعنی ذات بد را هیچ چیز تغییر نمی‌دهد.

۱۲۷ ۳ بازی سارا از نوع بازی موازی و بازی سعید از نوع گروهی است.

تا این سارا در ۳-۲ سالگی و کودکی اول (قبل از دبستان و ۲ تا ۷ سالگی) وارد دارد و سعید در دوره دبستان یعنی کودکی دوم (۷ تا ۱۲ سالگی) قرار رد.

رعی سایر گزینه‌ها:

سعید بزرگ‌تر از سارا و در سن دبستان قرار دارد.

بازی سعید از نوع گروهی و بازی سارا از نوع موازی است.

بر دو بازی موازی و گروهی مربوط به رشد اجتماعی هستند.

۱۱ ۱ در این جور سؤالات دانش‌آموز باید به کلیدواژگان موجود در

سؤال توجه کامل داشته باشد.

چون پناه از احتمالات مختلف برای خرید یک انگشتر - احتمالات

اشاره به رشد شناختی دارد.

عقبتی با دوست خود حرف می‌زند ناگهان از کوره درمی‌رود - ناگهان از

رفتار عصبانی شدن و ... از ویژگی‌های رشد هیجانی در دوره نوجوانی

۱۳۶ ۴ ← عضویت در گروه ← اجتماعی

روان‌شناسی ← جسمی

روان‌شناسی ← اجتماعی

روان‌شناسی ← روانی

۱۳۷ ۴ ← آن چه که هستیم ← خود واقعی ← عبارت‌های اول، سوم و چهارم

آن چه که می‌خواهیم باشیم ← خود آرمانی ← عبارت‌های دوم و پنجم

۱۳۸ ۴ ← از نظر روان‌شناسان هشتالت، کل علاوه بر مجموع اجزا

شامل روابط بین اجزا هم می‌شود.

بررسی سایر گزینه‌ها:

(۱) ادراک اهمیت زیادی دارد.

(۲) کل از جمع اجزا به دست نمی‌آید.

(۳) روش‌های جزءنگر، درک جامعی ایجاد نمی‌کنند.

۱۳۹ ۱ ← بررسی عبارت نادرست:

عبارت سوم نادرست است؛ فاصله زمانی بین احساس، توجه و ادراک (نه تمرکز)

آن قدر سریع است که ما آن را نادیده می‌گیریم.

۱۴۰ ۴ ← در هر سه گزینه (۱) (دو تکلیف شبیه به هم نیستند)، گزینه (۲)

(دو تکلیف دشوار هستند) و گزینه (۳) (فرد مهارت لازم را ندارد)، اثر منفی انجام

دادن چند تکلیف همزمان زیاد است، اما در گزینه (۴) که دو تکلیف شبیه به

هم هستند، اثر منفی انجام دادن چند تکلیف همزمان کم‌تر است و کارایی توجه

بیشتر خواهد بود.

۱۴۱ ۱ ← عبارت اول ← ردیابی نکردن علامت غایب ← رد درست

عبارت دوم ← ردیابی نکردن علامت حاضر ← از دست دادن محرک هدف

عبارت سوم ← ردیابی کردن علامت غایب ← هشدار کاذب

۱۴۲ ۳ ← آماده‌سازی، یعنی ارائه پیشین محرک، دریافت بعدی را آسان می‌کند.

به طور کلی در این پدیده، به همه آن چه که توجه داریم، آگاهی کامل نداریم.